

ИЗВЈЕШТАЈ

О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2011. ГОДИНУ

Број: 01-02/03-04-16-1-502/12

Сарајево, јун 2012. године

САДРЖАЈ

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
II НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	6
1. Увод.....	6
2. Поступање по ранијим препорукама.....	7
3. Резиме главних налаза и система интерних контрола.....	9
4. Буџет	12
5. Финансијски извјештаји.....	14
6. Преглед расхода буџета	15
6.1. Текући издаци	15
6.2. Капитални издаци	28
6.3. Текући грантови	29
7. Биланс стања	29
8. Јавне набавке.....	41
9. Приходи.....	43
Министарство у финансијским извјештајима нема исказаних прихода. .	43
10. Остало.....	43
11. Кореспонденција	46
III ПРИЛОГ	47
ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ И ИЗЈАВА О ОДГОВОРНОСТИМА	47
Изјава о одговорностима руководства	
Преглед расхода буџета за 2011. годину	
Биланс стања на 31.12.2011. године	

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Увод

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја и усклађености пословања са одговарајућим законима и прописима за годину која се завршава 31. децембра 2011. године у **Министарству одбране Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Министарство)

Одговорност руководства

Руководство Министарства је одговорно за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству буџета институција БиХ. Ова одговорност укључује и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услед преваре или грешке.

Поред одговорности за припрему и презентацију финансијских извјештаја, руководство Министарства је такође одговорно да обезбиједи да су финансијске трансакције и информације које су приказане у финансијским извјештајима усклађене са одговарајућим законима.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 12/06) и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже значајне погрешне исказе. Ревизија укључује обављање поступака у циљу прибављања ревизионих доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика значајног погрешног приказивања у финансијским извјештајима услед преваре или грешке. Приликом процјене ризика ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу осмишљавања ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и систем интерних контрола.

Поред одговорности за изражавање мишљења о финансијским извјештајима, наша одговорност је изражавање мишљења о томе да ли су финансијске трансакције и информације које су приказане у финансијским извјештајима, по свим битним питањима, усклађене са одговарајућим законима. Ова одговорност укључује обављање процедура како би добили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене које су одређене законом. Ове процедуре укључују процјену ризика од значајних неслагања са законима.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

Основ за негативно мишљење

1. Као што је наведено под тачком 7. Извјештаја (Биланс стања-покретна перспективна војна имовина), покретна перспективна војна имовина која ће по споразуму о коначном располагању свим правима и обавезама на покретној имовини и даље служити за потребе Министарства (око 70.000 ставки објављених у 2010. години) није приказана вриједносно у пословним књигама Министарства сагласно Међународним рачуноводственим стандардима (МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема). Тиме су стална средства и извори средстава подцијењени, а проведеном ревизијом нисмо могли поуздано утврдити колика је вриједност ових средстава;
2. Као што је наведено под тачком 7. Извјештаја (Биланс стања-краткорочне текуће обавезе), Министарство је у 2011. години евидентирало обавезе према добављачима из 2010. године и ранијих година у износу од 411.904 КМ и обавезе према добављачима из 2012. године у износу од 739.494 КМ. На тај начин су обавезе према добављачима и трошкови прецијењени у укупном износу за најмање **1.151.398 КМ**. Такође, Министарство није евидентирало обавезе из 2011. године и ранијих година због кашњења у достављању фактура у износу за најмање **136.183 КМ**, чиме су обавезе према добављачима и трошкови подцијењени за наведени износ. Такође, у Министарству не постоји поуздана евиденција о стварном стању затезних камата које се обрачунавају на закашњења у плаћању обавеза електричне енергије јер исте нису евидентирани у пословним књигама Министарства. Проведеном ревизијом нисмо могли поуздано утврдити колика је вриједност ових камата;
3. Као што је наведено под тачком 7. Извјештаја (Биланс стања-краткорочна потраживања), Министарство није оправдало аванс уплаћен 2009. године за унапријед плаћене услуге ремонта и одржавања опреме у износу **459.924 КМ** и депозит уплаћен 2011. године за набавку материјално техничких средстава за провођење противминских акција у оквиру програма војне помоћи Владе САД-а у износу **1.000.000 КМ**. Код уплаћеног депозита нису створена потраживања по основу извршеног плаћања;
4. Као што је наведено под тачком 7. Извјештаја (Биланс стања-разграничени расходи), Министарство није извршило разграничења на расходима за набавку материјала сагласно Међународним рачуноводственим стандардима (МРС 37–Разграничења и потенцијалне обавезе) у износу за најмање **502.602 КМ** чиме су трошкови и разграничења прецијењени за наведени износ;
5. Као што је наведено под тачком 6.1. Извјештаја (Текући издаци-текуће одржавање зграда и опреме) Министарство код текућег одржавања не врши у пословним књигама исправно евидентирање издатака који имају карактер инвестиционог одржавања, односно капиталних улагања. Ово може имати утицаја на реално исказивање сталних средстава и извора средстава. Проведеном ревизијом нисмо могли поуздано утврдити колика је вриједност инвестиционих улагања која су евидентирана на текућим издацима;

6. Као што је наведено под тачком 6.1. Извјештаја (Текући издаци-текуће одржавање зграда и опреме) и тачком 8. Извјештаја (Јавне набавке), Министарство није успоставило ефикасан и поуздан систем јавних набавки у дијелу који се односи на праћење фактурисаних радова и услуга текућег одржавања у складу са уговором (јављају се послови који нису предвиђени уговором), у дијелу прибављања банкарске гаранције за озбиљност понуде у циљу заштите интереса Министарства, те у дијелу гдје је набавка горива извршена од добављача за којег није било извршено резервисање средстава;

Негативно мишљење

Према нашем мишљењу, због значајности ефеката које на финансијске извјештаје могу имати ставке наведене у Основу за негативно мишљење, финансијски извјештаји Министарства не приказују фер и истинито стање имовине и обавеза на 31. децембра 2011. године и резултате пословања и извршења буџета за годину која се завршила на наведени датум у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима нису биле у свим значајним аспектима усклађене са одговарајућим законима и прописима, како је наведено у Основу за негативно мишљење.

Сарајево, 26.06.2012. године

**ГЕНЕРАЛНИ
РЕВИЗОР**

Миленко Шего

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Џевад Некић

**ЗАМЈЕНИЦА
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Божана Трнинић

II НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

1. Увод

Министарство је основано Законом о измјенама и допунама закона о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине¹. Према одредбама члана 15.а Закона о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине² и члана 13. Закона о одбрани³, Министарство је надлежно за:

- стварање и одржавање одбрамбеног капацитета, како би се обезбиједила заштита суверенитета, територијалног интегритета, политичке независности и међународног субјективитета БиХ,
- надзор над свим аспектима Оружаних снага Босне и Херцеговине,
- представљање БиХ у међународним односима везано за питања одбране,
- израду, преглед и ажурирање одбрамбене политике БиХ коју одобрава Предсједништво Босне и Херцеговине,
- израду и одобравање политика и прописа у погледу организације, администрације, обуке, опремања и употребе Оружаних снага БиХ,
- обезбјеђивање да БиХ поштује међународне обавезе везано за питање одбране,
- активирање јединица резервног састава и категорија резервиста за све операције, изузев планиране обуке,
- размјештај или употребу било којег дијела Оружаних снага ван БиХ за све операције или активности обуке,
- издавање инструкција начелнику Заједничког штаба БиХ за употребу или размјештање било које јединице Оружаних снага унутар БиХ за потребе које нису обука,
- успостављање поступака за одобравање војне помоћи цивилним властима у случају природних катастрофа и несрећа, по овлаштењу даном од Предсједништва БиХ,
- установљавање поступака који обезбјеђују транспарентност дужности Министарства и остале надлежности дефинисане у Закону.

Одредбама Закона о одбрани дефинисане су организационе и административне, те командне надлежности министра одбране које су предмет врховне команде и контроле Предсједништва БиХ. Министарство се попуњава са државним службеницима, запосленицима и професионалним војним лицима који су распоређени на послове и задатке у складу с важећим законима и Правилником о унутрашњој организацији Министарства. Правилник о унутрашњој организацији предлаже Министарство, а потврђује га Савјет министара БиХ.

Величину, структуру и локацију Оружаних снага БиХ предлаже министар одбране, а приједлог усваја Предсједништво БиХ. Закон о одбрани дефинише Заједнички штаб Оружаних снага БиХ као стручни штаб подчињен министру одбране, који је одговоран за планирање, организовање и провођење директива и наредби министра одбране. Оружане снаге састоје се од професионалног војног особља,

¹ Службени гласник БиХ, број 42/03

² Службени гласник БиХ број: 05/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09

³ Службени гласник БиХ, број 88/05

припадника резервног састава који су ангажовани у војну службу, цивилних лица и кадета.

2. Поступање по ранијим препорукама

Канцеларија за ревизију институција БиХ (у даљем тексту: Канцеларија) извршила је ревизију финансијских извјештаја Министарства и усклађености пословања са важећим законима за годину која се завршава 31. децембра 2010. године о чему је сачињен Извјештај о ревизији, те изразила мишљење са резервом на финансијске извјештаје и законитост пословања.

Министарству су предложене препоруке којима се сугерише предузимање одређених активности на унапређењу пословања и отклањању неправилности у даљем пословању.

Министарство је доставило одговор Канцеларији сагласно члану 16. став 3. Закона о ревизији институција БиХ о предузетим активностима ради превазилажења слабости и недостатака који су идентификовани у Извјештају о ревизији за 2010. годину.

У складу са закључцима са 47. сједнице Стручног колегија Министарства одржане 14.07.2011. године, разматран је и усаглашен Интегрални акциони план који садржи низ предложених мјера за отклањање утврђених недостатака са носиоцима активности и роковима извршења. Такође, Министарство је усвојило закључке за наставак започетих активности и поводом збирног извјештаја Комисије за финансије и буџет Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ на основу налаза ревизије за 2010. годину. Даље, након извршене претходне ревизије Министарства за 2011. годину и упућеног Писма руководству Министарства, овлаштени представници Министарства су извршили евалуацију датих препорука и предузели одговарајуће мјере на реализацији датих препорука, дефинисања одговорности и рокова за њихову имплементацију.

Освртом на препоруке ревизије дате у Извјештају о ревизији за 2010. годину те увидом у предузете активности Министарства, утврдили смо сљедеће:

Реализоване препоруке:

- Подузете су активности на унапређењу рада интерне ревизије која својим мјерама и активностима доприноси побољшању финансијског пословања Министарства;
- Усклађен је систем обрачуна плата за запослене у Оружаним снагама БиХ тако да се посебно исказују накнаде плата по врстама накнада (редован рад, боловање, годишњи одмор, плаћено одсуство, итд.);
- Министарство је код накнада за превоз са посла и на посао обуставило набавке мјесечних купона и врши исплату за превоз свим запосленима у виду накнаде који на то остварују право;
- Министарство је доставило упит Министарству финансија и трезора БиХ у вези рјешавања специфичних потреба за стручним образовањем и усавршавањем;

- Министарство је смањило ангажовање лица путем уговора о дјелу на систематизована радна мјеста и путем уговора о привременим и повременим пословима;
- Предузете се активности на успостављању ажурнијег правдања средстава одобрених за војно-дипломатска представништва;
- Приликом издавања путних налога обезбијеђена је јединствена евиденција издатих и оправданих путних налога у Министарству;
- Обезбијеђено је праћење потрошње телефонских услуга за све запослене који користе ово право;
- Приликом евидентирања расхода извршена је правилна класификација већине расхода, односно расходи су књижени на одговарајућа конта у складу са прописаним контним оквиром;
- Потенцијалне обавезе објављене су у забиљешкама уз финансијске извјештаје за 2011. годину, с обзиром на утицај на извршење буџета институција БиХ;
- Министарство је извршило на вријеме цјелокупан попис имовине, обавеза и потраживања, те усагласило стање са материјалним евиденцијама сталних средстава и инвентара, а новчана средства у благајни, обавезе и потраживања усагласило са финансијским вриједностима исказаним у Главној књизи;
- Уведене су контроле којима се прати реализација оквирних споразума у погледу уговорених количина како не би дошло по прекорачења оквирног споразума.

Препоруке чија је реализација у току:

- Питање непокретне перспективне имовине Министарства као дио опште проблематике државне имовине није још увијек ријешено, мада је недавно постигнут политички договор у вези ове имовине тако да су активности на рјешавању питања непокретне војне имовине у току;
- Постигнут је споразум о питању покретне перспективне имовине о преузимању овог дијела имовине која ће и даље служити за потребе Министарства и која је евидентирана натурално у материјалним евиденцијама Министарства. С обзиром да ова имовина није процијењена и евидентирана вриједносно у пословним књигама, Министарство је упутило упит Министарству финансија и трезора БиХ у вези рјешавања питања процјене и евидентирања ове имовине у пословне књиге Министарства. Такође, финансијска служба Министарства упутила је допис новом руководству Министарства о предусловима који требају бити ријешени како би процјена ове имовине била ефикасно обављена.

Нереализоване препоруке:

- Обрачун плата за припаднике Оружаних снага БиХ врши се и даље путем посебног софтвера за плате и накнаде;
- Висина накнаде за смјештај именованог лица (бившег замјеника министра) није усклађена са важећим прописима, иако су предузете мјере од стране Сектора за управљање персоналом за усклађивање ове накнаде;
- Обавезе по основу трошкова електричне енергије нису усаглашене са добављачима ових услуга;

- Министарство није извршило евидентирање затезних камата обрачунатих за закашњења у плаћању обавеза за електричну енергију;
- Није успостављен систем благовременог достављања финансијске документације ради рачуноводственог евидентирања и плаћања роба и услуга;
- Није обезбијеђен систем контроле кориштења службених возила и досљедне примјене интерног правилника о кориштењу службених возила;
- Није урађен свеобухватан план улагања у објекте и опрему, нити су дефинисани критеријуми по којима је могуће разграничити издатке за текуће одржавање од издатака за реконструкцију и инвестиционо одржавање;
- Није донесен правилник о репрезентацији којим би се прописали сви битни елементи и процедуре у вези планирања и трошења средстава према врстама репрезентације;
- Није успостављен поуздан систем јавних набавки који обезбјеђује ефикасан начин кориштења јавних средстава;

3. Резиме главних налаза и система интерних контрола⁴

Систем интерних контрола везан је за значајне процесе (системе) пословања Министарства у којима су уочене неправилности. Ревизија је извршила сумирање главних налаза ревизије у којима треба предузети ефикасне мјере у циљу рјешавања ових неправилности и унапређења система интерних контрола:

1) Питање располагања непокретном перспективном војном имовином није још увијек ријешено тако да је област надлежности над овом имовином и даље условљена општом проблематиком државне имовине. Питање непокретне перспективне војне имовине се дијелом рјешава, али Министарство и даље сноси посљедице непреузимања перспективних локација непокретне војне имовине од стране ентитета и троши знатна средства за обезбјеђење и одржавање ове имовине.

Покретна перспективна војна имовина по споразуму из 2010. године о коначном располагању овом имовином припада Министарству. Ова имовина садржи око 70.000 ставки које се воде количински у материјалном књиговодству, али не и вриједносно у пословним књигама. Ову имовину треба груписати по врстама и подијелити на инвентар и опрему. Даље, кључни аспект рјешавања овог проблема је **процјена** ове имовине и њено евидентирање у пословне књиге према процијењеној вриједности. Ова активност ће захтијевати ангажовање додатних ресурса у самом процесу рјешавања током цијеле 2012. године.

Покретна перспективна војна имовина која припада ентитетима се дијелом рјешава продајом, уништавањем, донацијама, итд. Својим поступцима ревизија

⁴ Систем интерних контрола је јединствен процес којег уводи руководство и запослени институције, а осмишљен је за пружање разумног увјерења да се у извршавању мисије институције постижу сљедећи општи циљеви: ефикасне пословне операције, поуздано финансијско извјештавање, усклађеност пословања са законима и прописима и заштита имовине.

није могла обухватити процедуре рјешавања ове имовине с обзиром да су уговори о продаји ове имовине наслијеђени од бивших ентитетских војски и да Министарство у својим пословним књигама нема прихода по овом основу. Такође, покретна неперспективна војна имовина је власништво ентитета иако Министарство одвојено чува ову имовину у својим складиштима и пописује.

Министарство мора у што скорије вријеме ријешити проблем имовине који, осим проблема ангажовања средстава за одржавање и обезбјеђење ове имовине, представља и проблем са аспекта књиговодствених евиденција и вршења пописа.

2) Министарство није успоставило систем благовременог достављања финансијске документације ради рачуноводственог евидентирања и плаћања обавеза. Стога, рачуноводствени систем Министарства и даље није у могућности да обезбједи квалитетне и правовремене информације о стварном стању обавеза. Период од пријема фактура у дислоцираним јединицама до њеног књижења у ИСФУ систем траје исувише дуго, у просјеку око 40 дана. Ово је нарочито изражено код обавеза за електричну енергију на које се због закашњења у плаћању обрачунавају затезне камате које нису евидентирани и усаглашене са добављачима електричне енергије. Неажурност достављања фактура непосредно пред састављање коначног годишњег извјештаја утиче на то да обавезе не буду евидентирани у одговарајућем обрачунском периоду када су и настале.

На тај начин Министарство је због кашњења у достављању фактура из 2010. године и ранијих година, евидентирало ове обавезе тек почетком 2011. године у износу 411.904 КМ, а обавезе из 2012. године евидентирало у 2011. години у износу од 739.494 КМ. Такође, Министарство није евидентирало обавезе из 2011. године и ранијих година због кашњења у достављању фактура у износу од 136.183 КМ и исте ће бити евидентирани у 2012. години. Ревизија је уочила доста исправки књижења на рачунима расхода које настају због рефундација (поврата средстава), исправки налога којима је промијењен датум, упаривања фактура са наруџбеницама, недостатка средстава на одређеној ставци расхода, итд. Исправке нису утицале на реалност исказивања расхода, међутим ове исправке требају бити сведене на најмању могућу мјеру.

Такође, Министарство није на адекватан начин приступило правдању унапријед плаћених аванса за ремонт опреме који су уплаћени у ранијем периоду (459.924 КМ) и депозита који је уплаћен за набавку материјално-техничких средстава за провођење противминских акција у оквиру програма војне помоћи Владе САД-а (1.000.000 КМ).

Препоручујемо хитно рјешавање проблема у вези достављања документације на књижење и плаћање. Једно од могућих рјешења може бити директно достављање ове документације у сједиште Министарства, те каснија потврда исправности документације. Такође, Министарство мора пред састављање коначног извјештаја водити рачуна о правилности тзв. cut-offs, односно тачном разграничењу и евидентирању обавеза у одговарајућем обрачунском периоду у којем су обавезе и настале.

3) Присутан је и даље проблем планирања улагања у реконструкцију и одржавање објеката и њихово раздвајање на улагања која имају карактер текућег одржавања од улагања која имају карактер инвестиционог одржавања.

Раздвајање улагања на текуће и инвестиционо одржавање важно је у случају када су стална средства која су предмет реконструкције евидентирана у пословним књигама и тиме се увећава вриједност средстава или када од начина евидентирања улагања (на трошкове или стална средства) зависи пословни резултат.

Међутим, раздвајање улагања на текуће и инвестиционо одржавање важно је и због планирања износа буџета за текуће издатке и планирања износа буџета за капиталне издатке, те књижења издатака за инвестиционо одржавање на стална средства у припреми како би се евидентирала укупна вриједност свих улагања из ранијих година.

Препоручујемо да Министарство изради детаљан план потребних улагања у објекте и раздвоји улагања која се планирају из текућих издатака од улагања која се планирају из капиталних издатака, тако да капитална улагања буду евидентирана на сталним средствима у припреми.

4) Већ дужи период Министарство врши јавне набавке закључивањем оквирних споразума са роком трајања од три године за већину роба и услуга. Закључивање оквирних споразума може имати негативан утицај на стварање будућих обавеза које се плаћају из буџета наредне године. По том основу Министарство користи тзв. „разграничења расхода“ којима терети буџет текуће године по уговорима са добављачима закљученим пред крај године на основу оквирног споразума, а плаћање ће бити извршено из буџета наредне године. Ревизија често није у могућности да утврди правилност ових разграничења с обзиром да разграничења нису извршена на основу стварних обавеза које постоје са датумом извјештавања о финансијском положају (МРС 37-Резервисања и потенцијалне обавезе) и да се овим начином настоји што више искористити буџет текуће године. Међутим, примјена ових разграничења врши се на основу инструкције Министарства финансија и трезора БиХ којом је ова пракса омогућена.

Министарство је након усвајања буџета за 2011. годину извршило „разграничење расхода“, односно повећање расхода по основу резервисања уговорених обавеза и правдања расхода војно-дипломатских представника у укупном износу од 4.745.246 КМ. Ова разграничења су посљедица закључивања уговора непосредно прије истека текуће године или закључивања уговора на бази оквирних споразума, те каснијег правдања средстава војно-дипломатских представника. На тај начин је стварно извршење буџета Министарства веће од усвојеног буџета Министарства за наведени износ.

Препоручујемо да Министарство размотри оправданост закључивања оквирних споразума у толиком обиму и по том основу књижење расхода на „разграничења“ којима се стварају будуће обавезе.

5) Јавне набавке у Министарству нису биле извршене у обиму као ранијих година због ограничења на које је утицало привремено финансирање. Међутим, још увијек није успостављен ефикасан и поуздан систем јавних набавки у дијелу који се односи на праћење уговорених и фактурисаних радова и услуга код текућег одржавања зграда и опреме гдје се јављају послови који нису предвиђени уговором. Такође, Министарство није извршило обезбјеђење уговора путем банковне гаранције у случају раскида уговора (нпр. добављачи за гориво су раскинули уговоре, а Министарство није обезбиједило гаранције за озбиљност понуде). Такође, Министарство је извршило поједине набавке које имају карактер капиталних издатака у износу од 78.342 КМ, иако исте нису биле одобрене према

инструкцијама Министарства финансија и трезора БиХ и кроз систем Главне књиге трезора.

Препоручујемо да Министарство унаприједи систем интерних контрола у дијелу праћења уговорених и фактурисаних услуга и радова и да обезбиди банковне гаранције за озбиљност понуде.

6) Остали налази констатовани током обављања ревизије за 2011. годину односе се на следеће: потраживања од војно-дипломатских представника нису оправдана у износу од 42.361 КМ, уговори о закупу станова у случају промјене адресе корисника стана достављају се са закашњењем, распоредни налози за гориво и лож уље достављају се након издавања наруџбенице што онемогућава праћење рокова испоруке, није успостављена ефикасна контрола кориштења службених возила и репрезентације, систем обрачуна плата за Оружане снаге БиХ није повезан са јединственим системом обрачуна плата у трезору, програм стручног образовања и усавршавања није усвојен од стране Савјета министара БиХ, итд.

Према Правилнику о унутрашњој организацији, као једна од основних организационих јединица предвиђена је Канцеларија за интерну ревизију у оквиру које су систематизована радна мјеста за четири лица. Током 2011. године интерна ревизија је извршила ревизију појединих дијелова пословања Министарства што је у знатној мјери допринијело побољшању пословања. Рад интерне ревизије био је заснован на процедурама планирања, извршења и извјештавања у складу са стандардима интерне ревизије. Међутим, тренутно интерну ревизију обављају два лица (шеф и један извршилац) што је недовољно за овако сложен систем пословања какво је Министарство.

Препоручујемо даље јачање функције интерне ревизије Министарства и кадровско јачање њене функције како је предвиђено организационом структуром.

4. Буџет

- Планирање и извршење буџета

Министарство је упутило захтјев Министарству финансија и трезора БиХ за додјелу средстава из буџета у висини од 350.633.253 КМ. У даљој процедури Министарство финансија и трезора БиХ је умањило буџетски захтјев за 5.000.000 КМ, тако да је захтјев за додјелу средстава из буџета износио 345.633.253 КМ, односно за текуће издатке 329.535.752 КМ, капиталне издатке 15.097.501 КМ и текуће грантове 1.000.000 КМ. Међутим, због неусаглашених ставова у вези доношења буџета током цијеле 2011. године, овај захтјев није прошао процедуру редовног усвајања.

Финансирање Министарства у 2011. години реализовано је у складу са Одлукама о привременом финансирању институција БиХ по кварталима (четири одлуке), те Одлуком о оперативним мјерама за провођење Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за период јануар-март 2011. године. Ове одлуке су предвиђале квартално располагање у висини $\frac{1}{4}$ буџета од износа одобреног буџета за 2010. годину што би за Министарство износило 329.191.000 КМ. Међутим, Министарство је према инструкцијама Министарства финансија и

трезора БиХ вршило даља умањења буџета по привременом финансирању због уштеда у буџету, тако да је Министарство током године располагала са буџетом од 303.819.473 КМ за текуће издатке.

Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2011. годину⁵ усвојен је тек по истеку фискалне године, односно у 2012. години. Овим законом Министарству су одобрена средства у висини извршења буџета за текуће издатке за 2011. годину, односно у висини од 293.366.002 КМ. Укупно извршење буџета износило је 298.078.873 КМ што је више од усвојеног буџета за 4.712.871 КМ.

Структура одобреног и извршеног буџета Министарства по врсти расхода приказана је у прилогу Извјештаја у Табели I – Преглед расхода буџета за 2011. годину.

Буџет за 2011. годину донесен је на бази извршења буџета за 2011. годину који је израчунат 10.02.2012. године, а Министарство финансија и трезора БиХ није умањило расположива средства у Главној књизи трезора на ниво усвојеног буџета за 2011. годину непосредно након усвајања. Министарство је након 10.02.2012. године, када је још увијек располагало са буџетом на бази привременог финансирања, повећало расходе по основу резервисања уговорених обавеза за 4.530.307 КМ и по основу правдања плата војно-дипломатских представника за 188.853 КМ и других трошкова војно-дипломатских представника за 26.086 КМ а на терет буџета за 2011. годину. **Тиме је стварно извршење буџета Министарства веће од усвојеног буџета по Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2011. годину за 4.745.246 КМ, односно 4.712.871 КМ узимајући у обзир да је на појединим ставкама буџета извршење мање за 32.375 КМ.**

Међутим, Министарство финансија и трезора БиХ је својом интерном инструкцијом од 28.02.2012. године наложило да се расходи у износу 4.745.246 КМ који су извршени у већем износу од износа усвојеног буџета за 2011. годину покрију из текуће резерве планиране у Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2011. годину.

- **Планирани и реализовани програмски задаци**

Министарство је доставило Савјету министара БиХ Програм рада и Извјештај о раду за 2011. годину према прописаним упутствима⁶. Програм рада Министарства садржавао је укупно 104 програмске активности (90 тематских, 5 нормативних и 9 међународних), а према Извјештају о раду Министарства у потпуности је реализовано 84 активности, дјелимично 12, а 8 активности није реализовано.

Активности Министарства током 2011. године биле су усмјерене на реализацију:

- редовних послова и задатака из надлежности Министарства као органа управе БиХ;
- активности придруживања НАТО-у;

⁵ Службени гласник БиХ, број 12/12 од 14.02.2012. године

⁶ Упутство о поступку припреме Програма рада Савјета министара БиХ (Службени гласник БиХ, број 21/07), Упутство о методологији израде Извјештаја о раду Савјета министара БиХ (Службени гласник БиХ, број 96/09)

- завршетка претходних реформских активности и активности на завршетку и усвајању документа „Преглед одбране“ и „План модернизације Оружаних снага БиХ.

Аспекти који су утицали на функционалност рада Министарства у 2011. години садржани су у организационој, логистичкој, кадровској, финансијској, нормативно правној и техничкој области у којима су уочени проблеми у раду, и то:

- организациони проблеми нису у потпуности завршени са становишта оптимизације постојеће организационе структуре;
- недостатак инвестиционих средстава узроковао је застој у инфраструктури и опремању;
- учињен је значајан напредак у транзицији персонала, али је потребно и даље радити на овој проблематици, првенствено у формирању базе података персонала;
- привремено финансирање са додатним мјерама штедње и неизвјесност око усвајања буџета у текућој години директно су узроковале неуједначену динамику реализације буџета и потешкоћа у реализацији планираних програмских активности;
- кључни нормативно-правни проблеми су недостатак правне регулативе за управљање непокретном имовином на нивоу БиХ;
- недовољна опремљеност савременим техничким, информатичким и комуникацијским средствима и недостатак квалитетних апликација и база података значајно утичу на квалитета рада Министарства и процес доношења одлука.

5. Финансијски извјештаји

Министарство је у складу са Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ⁷ сачинило Годишњи финансијски извјештај за 2011. годину који садржава биланс стања, преглед расхода буџета по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права и преглед капиталних улагања по врстама, пројектима и опреми. Такође, саставни дио годишњег финансијског извјештаја представља анализа извршења буџета која је састављена у текстуалном облику.

Годишњи финансијски извјештај предат је Министарству финансија и трезора БиХ 09.03.2012. године.

⁷ Службени гласник БиХ, број 33/07

6. Преглед расхода буџета

6.1. Текући издаци

- **Бруто плате**

Бруто плате реализоване током 2011. године износе 190.158.817 КМ што је за 188.853 КМ више у односу на одобрени буџет за 2011. годину. До прекорачења је дошло ради правдања плата војно-дипломатских представника након 10.02.2012. године, односно након усвајања буџета институција БиХ за 2011. годину (објашњено под тачком 4. Извјештаја).

Просјечан број запослених у Министарству остварен током 2011. године износио је 9.496, а просјечна нето плата износила је 951 КМ. Системом узорка тестиран је обрачун плата у Министарству и Оружаним снагама БиХ. Констатовано је да се плате и накнаде из плата обрачунавају у складу са одредбама Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ⁸. Обрачун плата за запослене у Министарству одбране врши Министарство финансија и трезора БиХ путем централизованог система обрачуна плата, а обрачун плата за припаднике Оружаних снага БиХ и даље врши Министарство одбране путем посебног компјутерског програма. Мишљења смо да систем обрачуна плата и накнада треба бити јединствен на нивоу цјелокупног Министарства. Министарство финансија и трезора БиХ је раније покретало процедуре за набавку софтвера за обрачун плата и накнада припадника Оружаних снага БиХ који треба бити уграђен у систем централизованог обрачуна плата и накнада (ЦОИП) који се води у Министарству финансија и трезора БиХ. Међутим, ранији поступак јавне набавке овог софтвера је поништен.

Препоручујемо да Министарство поново иницира овај проблем према Министарству финансија и трезора БиХ како би се у што скорије вријеме обезбиједио јединствен систем обрачун плата и накнада запослених у Министарству и Оружаним снагама БиХ.

Додаци на плату: Приликом обрачуна плата врши се и обрачун посебног додатка на плату за професионална војна лица у Министарству и Оружаним снагама БиХ на основу Одлуке Савјета министара о посебним додацима на плату за професионална војна лица у Министарству и Оружаним снагама БиХ⁹.

Током 2011. године исплаћени су сљедећи додаци: деминерски додатак-НУС у износу 402.237 КМ (101 припадник ОС), летачки додатак у износу 743.449 КМ (173 припадника ОС), додатак за службу на издвојеним висинским објектима у износу 100.004 КМ (92 припадника ОС), додатак за рад на дужности на којој је лице изложено дјеловањима штетним по здравље у износу од 135.529 КМ (210 припадника ОС) и положајни додатак у износу од 575.025 КМ (2.210 припадника ОС). Обрачун додатака на плату прописан је поменутом одлуком у зависности од врсте додатка.

⁸ Службени гласник БиХ, број 50/08, 35/09 и 75/09

⁹ Службени гласник БиХ, број 2/2009

За одређене додатке је прописано да се обрачунавају примјеном математичког метода у односу на пуни фонд радних сати, док се други додаци обрачунавају у пуном износу без обзира на ефективно вријеме на одређеним пословима (нпр. летачки додатак).

Стимулације: Током 2011. године 35 запослених у Министарству и 9 запослених у Оружаним снагама БиХ примили су стимулацију на плату у укупном нето износу од 13.264 КМ. Стимулације су исплаћене на основу рјешења министра за квалитетно и ефикасно обављање радних задатака у складу са Правилником о новчаној награди запослених у Министарству и Оружаним снагама БиХ.

- **Накнаде трошкова запослених**

Накнаде трошкова запослених остварене током 2011. године износе 56.411.993 КМ. Најзначајније накнаде односе се на топли оброк (12.433.509 КМ), превоз на посао и са посла (11.562.089 КМ), накнаде за смјештај (548.107 КМ), накнаде за одвојени живот (10.619.882 КМ), регрес за годишњи одмор (5.632.371 КМ), накнаде за мировне мисије (3.446.767 КМ) и остале накнаде (2.231.582 КМ).

Накнаде за топли оброк: Накнаде су остварене у износу 12.433.509 КМ. Право на накнаду за топли оброк током 2011. године просјечно је остварило 8.977 лица, док је просјечна мјесечна накнада по запосленом износила 115,42 КМ. Системом узорка констатовано је да су ове накнаде правилно обрачунате у складу са важећим законским прописима.

Накнаде за превоз на посао и са посла: Накнаде су реализоване у износу 11.562.089 КМ. Прегледом узорка обрачунатих накнада за превоз на посао и са посла констатовано је да су исте обрачунате у складу са Одлуком Савјета министара БиХ о висини, начину и поступку остваривања права на накнаду за превоз у институцијама БиХ. Просјечан број запослених који је остварио накнаду за превоз током 2011. године износио је 8.166, док је просјечна мјесечна накнада износила 117,99 КМ.

Накнаде за смјештај: Накнаде су реализоване у износу 548.107 КМ и односе се на смјештај војно-дипломатских представника на основу Правилника о платама, додацима и накнадама особља у одбрамбено-дипломатском представљању у мисијама, војно-дипломатским представништвима и војним представништвима БиХ¹⁰. Накнада за смјештај обрачунава се у проценту који се примјењује на плату запослених у распону од 50% до 70% у зависности од радног мјеста, односно војног чина. Констатовано је да се приликом исплате накнада Министарство придржавало одредби наведеног Правилника.

Накнаде за одвојени живот: Накнаде су реализоване у износу 10.619.882 КМ. Просјечан број запослених који је остварио накнаду за одвојен живот у 2011. години износио је 2.565 лица, а просјечна мјесечна накнада износила је 345,02 КМ. Право на накнаду за одвојен живот у Министарству имају именована лица, руководећи државни службеници и савјетници у складу са Законом о платама и накнадама у институцијама БиХ и на основу Одлуке о начину обрачуна плата и других накнада запослених у Савјету министара, министарствима и другим институцијама БиХ (одлука од 09.12.2002. године).

¹⁰ Службени гласник БиХ, број 31/2010

Право на накнаду за одвојени живот у Оружаним снагама БиХ имају генерали, официри, подофицири и војници у складу са Законом о платама и накнадама у институцијама БиХ, Законом о служби у Оружаним снагама БиХ и Правилником о платама и другим накнадама професионалних војних лица на служби у Министарству и Оружаним снагама БиХ. Висина мјесечне накнаде за одвојени живот за запослене у Министарству и Оружаним снагама БиХ износи 400 КМ. Накнаде за одвојен живот одбијају се у вријеме кориштења годишњег одмора.

Накнаде за регрес за годишњи одмор: Накнаде су остварене у износу 5.632.371 КМ (са укљученим дијелом пореза на ове накнаде). Обрачун и исплата регреса за годишњи одмор за запослене у Министарству и Оружаним снагама БиХ вршена је у складу са одредбама Одлуке о начину и поступку остваривања права на регрес за годишњи одмор у институцијама БиХ. Право на накнаду остварило је 9.602 запослених у висини од 586 КМ по запосленом што је у складу са Одлуком Савјета министара о висини регреса за запослене у институцијама БиХ за 2011. годину.

Накнаде за мировне мисије: Реализоване су у износу 3.446.767 КМ. Накнаде се односе на исплате лицима која су упућена у мировну мисију у Конго (пет лица са мјесечном накнадом од 1.500 КМ). Накнаде су исплаћене у складу са Одлуком Министарства о платама и другим личним примањима припадника Оружаних снага БиХ који се налазе у посматрачкој мисији Уједињених нација. Такође, исплаћене су накнаде лицима која су упућена у мисију Снага међународне сигурносне помоћи у Афганистан (ISAF). Накнада за дневни ангажман припадника Министарства и Оружаних снага БиХ је 100,110 и 115 EUR у зависности од дужности коју обављају током мисије, а обрачун и исплата се врши аконтативно на основу привремене одлуке министра од 11.10.2010. године, а све до доношења Одлуке Савјета министара БиХ.

С обзиром да се накнаде исплаћује на основу привремене одлуке Министарства, потребно је ову проблематику упутити Савјету министара БиХ ради доношења коначне одлуке о висини ових накнада.

Остале накнаде: Остале накнаде реализоване су у износу од 2.231.582 КМ. На овој позицији евидентирани су накнаде за стручно образовање и усавршавање које су обрачунате на основу интерног Правилника о школовању и усавршавању у Министарству и Оружаним снагама БиХ од 01.04.2010. године и Инструкције Министарства ¹¹ о примјени Одлуке Савјета министара БиХ о начину и поступку остваривања права на накнаду за образовање и стручно усавршавање у институцијама БиХ од 18.01.2011. Наведеном инструкцијом је дефинисано да накнаде за вријеме школовања обухватају дневнице, накнаде трошкова превоза, топлог obroка, накнаде на одвојени живот и станарину, смјештај и цјелодневну исхрану у зависности од удаљености мјеста школовања од мјеста службе. Накнаде за школовање и обука везане су за реализацију билатералних споразума и међународних уговора, тако да су припадници Министарства и Оружаних снага БиХ током 2011. године присуствовали разним видовима школовања, обукама, курсевима, семинарима, радионицама, вјежбама и другим активностима.

Министарство је на основу ранијих налаза ревизије упутило допис Министарству финансија и трезора БиХ ради давања мишљења о усклађености наведеног

¹¹ Инструкција број: 12-16-1-307-/11 од 18.01.2011. године

правилника и инструкције са постојећом законском регулативом која прописује ову област. Министарство финансија и трезора БиХ упутило је 14.02.2012. године Обавјештење¹² да не постоји правни основ да министар одбране донесе овакав правилник, те да се хитно ставе ван снаге одредбе правилника и да се обустави примјена инструкције.

Министарство је током године сачинило Приједлог програма о начину и поступку остваривања права на накнаду за образовање и стручно усавршавање у Министарству и Оружаним снагама. Исти је упућен Министарству финансија и трезора БиХ и Канцеларији за законодавство БиХ ради давања мишљења и усклађености са Одлуком Савјета министара БиХ о начину и поступку остваривања права на накнаду за стручно образовање запослених у институцијама БиХ. Приједлог програма није добио позитивно мишљење поменутих институција тако да исти није усвојен од стране Савјета министара БиХ.

Уважавајући потребу Министарства и Оружаних снага БиХ за стручним образовањем и усавршавањем сматрамо да је потребно донијети Програм стручног образовања и усавршавања који треба бити усвојен од стране Савјета министара БиХ. Такође, потребно је преиспитати интерна правила и процедуре које се односе на школовање и усавршавање и исте усагласити са законским прописима који регулишу ову област.

- **Путни трошкови**

Издаци за путне трошкове са 31.12.2011. године реализовани су у износу 4.128.672 КМ. Најзначајнији трошкови по овом основу односе се на дневнице у земљи (2.167.653 КМ), дневнице у иностранству (823.414 КМ) и трошкове превоза у иностранству јавним средствима (847.716 КМ).

На прегледаним узорцима путних налога утврђено је да се путни налози иницирају захтјевом за службено путовање након чега се доноси одлука о упућивању на службени пут коју потписује министар одбране. Аконтације за службени пут се исплаћују на основу одлуке, а након повратка са службеног пута запослени сачињавају извјештај са службеног пута и правдају трошкове настале на службеном путовању.

Ревизијом обрачуна путних налога уочено је како се исплаћује пуна дневница у иностранству за први и посљедњи дан на службеном путу у случају када је обезбијеђена исхрана и смјештај особи која је упућена на службени пут. Овакав начин обрачуна дневница регулисан је Упутством о начину обрачуна дневница у земљи и иностранству за запослене у Министарству и Оружаним снагама БиХ од 06.05.2011.године. Одлуком Савјета министара о начину обрачуна плата и других накнада запослених у Савјету министара, министарствима БиХ и другим институцијама и тијелима Савјета министара БиХ дефинисано је да се једна дневница обрачунава за свака 24 сата проведена на службеном путовању, те ако је на службеном путовању обезбијеђена исхрана припадајућа дневница се умањује за 70%.

¹² Обавјештење број: 08-02-2-727—2/12 од 14.02.2012. године

Препоручујемо да Министарство преиспита овакав начин обрачуна и исплате дневница у иностранству у односу на Одлуку Савјета министара БиХ.

- **Издаци телефонских и поштанских услуга**

Издаци телефонских и поштанских услуга остварени са 31.12.2011. године износе 832.639 КМ. Структура ових издатака је сљедећа: издаци за фиксне телефоне (500.832 КМ), издаци за мобилне телефоне (198.261 КМ), издаци за интернет услуге (86.458 КМ) и издаци за поштанске услуге (47.088 КМ).

Издаци за мобилне телефоне: Одлуком о висини трошкова за службене мобилне телефоне у Министарству утврђено је право на употребу службених мобилних телефона и висина трошкова за кориснике ових телефона. Право на накнаду трошкова мобилних телефона у 2011. години остваривало је 80 запослених у Министарству.

Према евиденцијама Министарства просјечни мјесечни издаци услуга ове врсте износе 4.248 КМ, односно 51.216 КМ на годишњем нивоу. Одобрена мјесечна ограничења за трошкове мобилних телефона се крећу у распону од 20 КМ за возаче и референте до 400 КМ за министра и замјенике.

Право на накнаду трошкова мобилних телефона у Оружаним снагама остварило је 170 запослених. Одобрена мјесечна ограничења за трошкове мобилних телефона у Оружаним снагама се крећу у распону од 25 КМ за тимове за деминирање до 240 КМ за начелника Заједничког штаба Оружаних снага БиХ. Просјечни мјесечни издаци трошкова мобилних телефона у Оружаним снагама БиХ износе 8.423 КМ, односно 101.072 КМ на годишњем нивоу. Систем контроле трошкова мобилних телефона у случајевима набавки *prepaid* картица као и кориштења специјалних услуга хуманитарних акција унапријеђен је према препорукама из претходне ревизије.

Ревизијом је констатовано како интерном одлуком Министарства није за министра и замјенике предвиђен начин поступања у случају прекорачења трошкова мобилних телефона. Како је интерном одлуком утврђен износ потрошње мобилних телефона на мјесечном нивоу, мишљења смо да је потребно у случају настанка прекорачења у односу на мјесечни одобрени износ образложити настало прекорачење.

Препоручујемо да се у свим случајевима пропише начин поступања у случају прекорачења утврђеног лимита потрошње за трошкове мобилних телефона.

- **Издаци за енергију и комуналне услуге**

Издаци за енергију и комуналне услуге за 2011. годину реализовани су у износу 9.020.638 КМ. Значајнији издаци за ове намјене односе се на издатке за енергију (3.373.863 КМ), издатке за воду и канализацију (1.235.193 КМ) и издатке за лож уље (2.621.079 КМ).

Комуналне услуге: Министарство није успоставило систем благовременог достављања фактура за електричну енергију и воду и канализацију (у даљем тексту: комуналне услуге) ради рачуноводственог евидентирања и плаћања ових услуга.

Према досадашњој пракси фактуре се крећу по разним нижим облицима организовања, затим на нивоу бригада, Управе финансија Заједничког штаба Оружаних снага БиХ, те преко протокола Министарства достављају се у Сектор за набавку и логистику и на крају у Сектор за финансије и буџет ради евидентирања и плаћања. По основу изгубљеног времена на свим нивоима организације просјечно кретање фактура комуналних услуга од момента њиховог достављања до њиховог евидентирања и плаћања износи 40 дана.

Препоручујемо да Министарство донесе правила о кретању документације која ће обезбиједити правовремено достављање финансијске документације ради ажурности евидентирања.

Издаци за лож уље: Везано за рокове испоруке горива и лож уља у уговору са добављачима прецизирано је да се рок испоруке рачуна од дана достављања наруџбенице и распоредног налога Оружаних снага БиХ. Међутим, констатовали смо да Министарство прво издаје наруџбенице према добављачу, а да се испорука врши тек после добијања распоредног налога од стране Оружаних снага БиХ. Овакав начин наручивања не омогућава ефикасан систем праћења извршења свих уговорених обавеза (нпр. рок испоруке).

Министар одбране је донио акт упозорења о стриктном поштивању уговора за набавку робе класе III (гориво и енергенти) којим је наведено да ће се робе испоручивати по цијени која је важила по ОПЦ обрасцу¹³ на дан достављања наруџбенице и да све фактуре које нису у складу са важећим цијенама по ОПЦ обрасцу на датум издавања наруџбенице не могу бити прихваћене и да требају бити враћене добављачу. Међутим, уочено је да се ова наредба није поштовала у случају набавке лож уља у вриједности 500.000 КМ које је испоручено од добављача Проминг д.о.о. Бугојно по цијени од 2,037 КМ/лит (са попустом) умјесто 1,988 КМ/лит (са попустом) која је важила у моменту издавања наруџбенице. Негативни ефекти оваквог повећања цијене лож уља износе око 12.000 КМ.

Препоручујемо Министарству да наруџбенице саставља на основу обједињених конкретних потреба /захтјева Оружаних снага БиХ и исте заједно са распоредним налогом испоставља добављачима за конкретну набавку/испоруку. На овакав начин би се обезбиједило ефикасније и поузданије праћење уговора у погледу количине, цијене и рокова испоруке. Такође, у уговор са изабраним добављачем потребно је уградити клаузулу из акта упозорења која се односи на признавање цијене по ОПЦ обрасцу.

¹³ ОПЦ – Обрачун промјене цијене

- **Набавка материјала**

Издаци за набавку материјала за 2011. годину реализовани су у износу 7.136.837 КМ. Значајнији издаци за ове намјене односе се на издатке за одјећу и униформе (1.283.917 КМ) и издатке за храну и прехранбени материјал (4.172.710 КМ).

Набавке су вршене на основу проведених процедура избора најповољнијег добављача у ранијем периоду са којима су потписани оквирни споразуми и који су били основа за појединачне уговоре предметних набавки. Министарство је подузело одређене активности по препорукама ревизије за 2010. годину у циљу ефикасног праћења реализације појединачних уговора у односу на оквирне споразуме из претходних година у погледу уговорених количина, цијена и артикала. Прије издавања наруџбеница према добављачима у Сектору за финансије врши се усаглашавање захтјева за набавку у погледу количина и цијена по уговорима, односно прати се степен реализације уговора. Такође, на пристиглим фактурама за ову робу контролишу се цијене, артикли, рокови плаћања и количине.

На појединим фактурама за одјећу и униформе установљено је да су фактуре испостављене од добављача у 2012. години када је извршена и испорука робе, а исте су евидентирани у 2011. години што није у складу са начелом модификоване рачуноводствене основе настанка догађаја. **Укупна вриједност ових фактура за изабрани узорак износи 121.599 КМ** (веза: тачка 7.- краткорочне текуће обавезе).

- **Текуће одржавање возила и издаци за гориво**

Издаци који се односе на возила у Министарству износе 6.618.843 КМ, а односе се на издатке за дизел и бензин (3.409.275 КМ), моторно уље (90.004 КМ), регистрацију возила (71.605 КМ), поправак и одржавање возила (2.879.107 КМ), прање и паркирање возила (28.334 КМ) те осигурање возила (140.835 КМ). Ови издаци односе се на укупан број службених путничких возила у Министарству и тешких транспортних возила у Оружаним снагама БиХ.

Укупно реализовани издаци за млазно гориво за потребе летјелица у Оружаним снагама БиХ исказани су у износу од 1.846.657 КМ.

Ревизијом је обухваћено кориштење и одржавање службених путничких возила (осим тешких транспортних возила и војних путничких возила). Правилником о начину употребе службених возила у Министарству од 28.02.2007. године утврђени су начин и услови употребе службених возила, односно распоређивање, одобравање, евидентирање, одржавања, сервисирање и мјере безбједности и одговорности при употреби. Према интерним евиденцијама, осим војних путничких возила, у употреби су 76 службених возила (43 возила у Министарству и 33 возила у Оружаним снагама БиХ).

На основу прегледа службених возила у Оружаним снагама БиХ у употреби су 33 службена путничка возила. Возила у кабинету начелника и кабинетима замјеника начелника Заједничког штаба Оружаних снага БиХ (укупно шест) дата су на употребу 24 сата. Дванаест возила је распоређено у Одјељењу за подршку и користе се искључиво на основу захтјева и наредби начелника управе и за исте је обезбијеђен паркинг простор у сједишту Заједничког штаба Оружаних снага БиХ.

Осталих петнаест возила распоређено је по командама Оружаних снага БиХ и користе се за превоз команданата и замјеника команданата. На основу прегледа службених возила у Министарству у употреби су 43 службена возила. Возила се користе за следеће функције: Кабинет министра и кабинети замјеника министра (10), секретар (1), помоћници министра (7), начелник одјељења (1), вјерски службеници (4), генерални инспекторат (4), сектор безбједности (1), логистика (1), Канцеларија за односе са јавношћу (1), интерна ревизија (1), Одјељење за опште и заједничке послове (12). Министар је 2009. године донио Одлуку о расподјели ових возила у Одјељење за опште и заједничке послове којом је предвиђено која се возила примају у састав одјељења, начин примопредаје возила као и стављање ван снаге свих ранијих појединачних одлука које се односе на возила и пружање подршке према секторима и лицима. Међутим, увидом у преглед службених возила и путне налоге за возила који се издају мјесечно на основу одобрења, установљено је да се службена возила и даље користе по организационим јединицама и носиоцима кључних дужности већином 24 сата дневно, што је и сама потврда да се одлука министра из 2009. године не поштује.

Утврдили смо да Одјељење за опште и заједничке послове сачињава преглед мјесечног утрешка горива и пређених километара и врши обрачун просјечне потрошње горива који се доставља замјеници министра за управљање ресурсима. Међутим, наведене евиденције нису кориштене за анализе података на начин да се преиспита пређена километража, утрешак горива и просјечна потрошња. Такође, Министарство није установило јединствену евиденцију свих трошкова по возилима, а која се односи на одржавање возила, сервисирање, замјене ауто гума, осигурање и регистрацију возила. Увидом у налоге за употребу службених путничких возила у Министарству за јули 2011. године установљено је да се у појединим случајевима за исте пређене релације уноси различита километража, да се не уписује у свим случајевима укупна пређена километража и да се под „поко“ релацијама уписује значајна километража.

Препоручујемо да се изврши примопредаја возила у Одјељење за опште и заједничке послове као што је дефинисано Одлуком из 2009. године. Изузетак могу представљати возила која се користе за потребе кабинета министра и замјеника министра као и случајеви дислоцираности организационих јединица. Такође, потребно је успоставити свеобухватну евиденцију сваког возила у погледу утрешка горива, пређене километраже, просјечне потрошње, редовних сервиса, регистрације, осигурања и свих трошкова одржавања возила.

На појединим фактурама за материјал и услуге које служе за оправку и одржавање возила установљено је да су фактуре испостављене од добављача у 2012. години када је извршена и испорука робе и услуга, а исте су евидентирани у 2011. години што није у складу са начелом модификоване рачуноводствене основе настанка догађаја. **Укупна вриједност ових фактура за изабрани узорак износи 139.212 КМ** (веза: тачка 7.- краткорочне текуће обавезе).

Увидом у документацију везану за испоруку резервних дијелова за транспортна возила уочено је да добављач није поштовао уговорени рок испоруке. Иако рок испоруке није био пресудан код избора најповољнијег добављача исти је био један од критеријума за оцјену економски најповољније понуде. Такође, уочено је да Министарство није у уговору дефинисало поступање у ситуацијама када се уговорени рокови испоруке не поштују.

Неопходно је обезбиједити праћење уговора у погледу уговорених рокова испоруке и поступање у ситуацијама када се уговорене обавезе не поштују.

- **Текуће одржавање зграда и опреме**

Услуге оправки и одржавања зграда: Укупно исказани расходи износе 2.476.480 КМ, а односе се на материјал за оправку и одржавање зграда (593.110 КМ) и услуге оправки и одржавања зграда (1.883.370 КМ).

Услуге се односе на адаптацију и санацију објеката као и оправке и сервисирање термоенергетских постројења. На основу одабраног узорка уочено је да се издаци за адаптацију и санацију објеката односе на реконструкцију кровова, израду и постављање нове металне капије, уградњу столарије, набавку и уградњу клима уређаја, итд., што се више карактерише као инвестиционо одржавање односно капитално улагање. Одсјек за инфраструктуру и грађевинарство води базу података ових улагања по објектима и локацијама од 2007. године. Међутим, исти не располаже подацима о томе колико је до сада извршено улагања која су евидентирана као текући издаци, а по свом карактеру више представљају инвестиционо одржавање односно капитални издатак.

Такође, за услуге одржавања термоенергетских постројења закључени су појединачни уговори на основу оквирних споразума из претходних година на бази јединичних цијена за испоруку и уградњу по пословима и артиклима, с тим да су предвиђени и појединачни сати рада за послове који нису дефинисани уговором. Прегледом појединих фактура уочено је да се код одређених радова већи дио фактурисане вриједности односи на појединачне сате рада за послове који нису предвиђени оквирним уговором. Такође, из рекапитулације радова као саставних дијелова прегледаних фактура уочено је како се за исту врсту посла и за исти дан, обрачунава исти број норма сати за више извршилаца радова.

Препоручујемо да Министарство по основу окончаних ситуација или испостављених фактура за текуће одржавање изврши правилно евидентирање издатака који се карактеришу као текуће одржавање и издатака који имају карактер инвестиционог улагања. Тиме би се створили предуслови за реално планирање буџета за наведене услуге и обезбиједио правилан начин евидентирања издатака у пословним књигама Министарства. Такође, потребно је приликом израде тендерске документације која се односи на спецификације услуга и радова обухватити послове и радове који се најчешће јављају а који нису предвиђени уговором, тако да се могућност неуговорених радова и услуга који се обрачунавају по норма сату сведе на најмању могућу мјеру.

Услуге оправки и одржавања опреме: Укупно исказани расходи износе 4.159.022 КМ, а односе се на материјал за оправку и одржавање опреме (105.612 КМ) и услуге оправки и одржавања опреме (4.053.410 КМ).

За услуге одржавања агрегата закључени су појединачни уговори на основу оквирног споразума из претходних година на бази јединичне цијене норма сата по врсти агрегата а не по броју агрегата и нормативима по сваком предвиђеном резервном дијелу.

Међутим, прегледом појединих фактура које се односе на оправке агрегата уочено је да се већи дио вриједности фактура односи на неуговорене радове и резервне дијелове, те да обрачунати норма сати по неуговореним радовима и резервним дијеловима умногоме превазилазе уговорене нормативе по уговореним резервним дијеловима, што је утицало и да реализована вриједност оправки по једном агрегату увелико превазилази уговорену вриједност резервних дијелова и норма сати по врсти агрегата. Овако постављена тендерска документација и закључени уговори не обезбјеђују ефикасно праћење уговорених услуга одржавања нити представљају реалну основу приликом планирања средстава за ове намјене.

Препоручујемо да се приликом израде тендерске документације за потребе провођења процедуре набавке за пружање услуга одржавања опреме захтјева посебно исказивање цијене норма сата, цијене резервних дијелова и норматива по сваком наведеном резервном дијелу и то у односу на број опреме а не само по врсти опреме, тако да на основу укупне вриједности свих наведених елемената треба вредновати укупну понуду. На основу ранијег искуства треба процијенити који су то радови који се могу јавити приликом одржавања опреме и на бази тога саставити техничку спецификацију тражених услуга што би умањило могућност постојања непредвиђених радова и резервних дијелова.

- **Унајмљивање имовине и опреме**

Издаци за унајмљивање имовине и опреме са 31.12.2011. године исказани су у износу од 8.824.643 КМ, а највећим дијелом се односе на трошкове унајмљивања станова у износу од 8.389.792 КМ.

Унајмљивање станова: Накнаде за привремени смјештај се исплаћују на основу Правилника ¹⁴ о платама и другим накнадама професионалних војних лица на служби у Министарству и Оружаним снагама БиХ. Висина накнаде за смјештај одређена је према категорији лица која остварују право на ову накнаду у распону од 150 КМ за војнике до 500 КМ за министра и генерале. Према расположивим подацима Министарства просјечан број уговора закључених током 2011. године износио је 2.831.

Министарство за своје упосленике закључује уговоре о закупу са трећим лицима (закуподавцима) што може изазвати одређене негативне ефекте због честе флукуације корисника станова и пријављивања ових промјена. Тако се у процесу закључивања и раскидања уговора у случају промјене адресе боравишта поједини уговори достављају са закашњењем у односу на стварну промјену. Стога, систем поврата средстава по основу више исплаћених новчаних средстава у случају неблаговременог прекида уговора је доста неефикасан.

С обзиром да је једна од уговорених страна Министарство, ове накнаде су књижене на трошковима закупа, иако по свом карактеру требају бити евидентирани на накнадама запослених.

¹⁴ Број 04-02-3-1353 од 28.03.2007. године

Препоручујемо да Министарство преиспита овакав начин уговарања станова и изврши консултације са Министарством финансија и трезора БиХ у дијелу који се односи на закључивање уговора о закупу и начин евидентирања ових накнада, а до доношења подзаконског акта Савјета министара БиХ којим би ова проблематика била уређена на јединствен начин.

- **Уговорене услуге**

Издаци за уговорене услуге са 31.12.2011. године износе 4.680.454 КМ, а највећим дијелом се односе на трошкове репрезентације (260.023 КМ), услуге репрезентације по основу вјерских активности (161.734 КМ), услуге репрезентације по основу међународних активности (352.394 КМ), услуге репрезентације по основу обиљежавања значајних датума ОС БиХ (187.441 КМ), услуге смјештаја (215.975 КМ), услуге стручног образовања (616.759 КМ), услуге примарне здравствене заштите (943.858 КМ), издаци по уговорима о дјелу и привременим и повременим пословима (95.481 КМ) и остале услуге (1.504.689 КМ).

Услуге репрезентације: Реализација на конту услуга репрезентације у 2011. години износи 260.023 КМ. Издатке за репрезентацију запослени су остваривали на основу Одлуке о праву, начину и висини трошкова за финансијска средства репрезентације у Министарству од 20.04.2009.године. Право на висину ових издатака користи укупно 87 запослених (министар, замјеници министра, савјетници и шефови кабинета министра и замјеника, секретар, помоћници министра, шефови одсјека, вјерски уреди, начелник ЗШ ОС БиХ, замјеници начелника, команданти и замјеници команданта, начелници управа). Одобрени износи репрезентације на мјесечној основи крећу се од 35 КМ за начелнике управа, шефове одсјека и команданата, до 500 КМ за министра одбране. Одлуком је дефинисано да се репрезентацијом сматрају издаци за напите (кафа, чај, сок, минерална вода и сл.) настали у бифеима зграде Министарства. У изузетним случајевима, трошкови репрезентације могу бити признати по основу одржавања састанака или сједница и протоколираних трошкова на основу рјешења или одлуке коју доноси министар.

Увидом у поједине рачуне за репрезентацију, уочено је како се на мјесечној спецификацији потрошње за одређеног корисника не уписује повод за репрезентацију те да се поред прописаних напитака (чај, кафа, сок, минерална вода) у појединим случајевима конзумирају и алкохолна пића. Такође, и ове године уочено је максимално кориштење одобреног износа репрезентације утврђеног интерном одлуком, те да су право на признате трошкове репрезентације у првих пет мјесеци текуће године остварила и два лица ангажована по уговору о дјелу. Признавање ових трошкова није засновано на постојећем уговорном односу и није предвиђено уговореним износом.

Такође, Министарство још увијек није усвојило правилник о репрезентацији којим би се детаљно прописали сви битни елементи и процедуре око планирања и трошења средстава репрезентације у циљу рационализације ових издатака.

Препоручујемо Министарству да усвоји адекватан правилник о репрезентацији којим ће бити обухваћене процедуре кориштења ових средстава и за које ће се тачно прецизирати услов, начин кориштења и издаци по свим основама.

Услуге репрезентације по основу вјерских активности: Укупно реализована средства за ове намјене у 2011. години износе 161.735 КМ. Већи дио ових расхода односи се на обиљежавање вјерских празника. Поводом сваког празника министар доноси одлуку у којој је назначен повод и процијењена вриједност трошкова. Средства за ове намјене планирају се у буџету појединачно по канцеларијама, а реализација истих и даље се не прати појединачно по канцеларијама, што је и констатовано у Извјештају ревизије за 2010. годину.

Препоручујемо да Министарство подузме мјере у циљу појединачног праћења остварене репрезентације за сваку вјерску канцеларију и да правилником о репрезентацији пропише којим поводом се могу користити ова средства.

Услуге репрезентације по основу међународних активности: Реализација средстава за ове намјене износи 352.394 КМ. Издаци књижени на овом конту већином су везани за исхрану и смјештај страних делегација, правдање рачуна војно-дипломатских представника – аташеа у иностранству и набавку поклона за потребе званичних службених посјета. Уочено је да се у већини случајева услуге смјештаја и ресторана користе у објектима који нису на пописној листи из уговора о пружању ових услуга. Такође, одређени износи исказани на фактурама односе се на услуге смјештаја, закуп сале, аутобуса и др. што се заједно књижи на услуге репрезентације. Књижење на овакав начин не даје стварну слику реализованих трошкова, односно врсте трошкова, што уједно отежава и планирање ове врсте издатака за наредну годину.

Препоручујемо да Министарство услуге репрезентације по основу међународних активности реализује у складу са уговорима о пружању ових услуга.

Услуге репрезентације по основу обиљежавања значајних датума: Укупно реализована средства за ове намјене износе 187.441 КМ. Већина издатака се односи на набавку хране, пића и поклона за обиљежавање пјешачких бригада Оружаних снага БиХ и дана Оружаних снага БиХ у војно-дипломатским представништвима широм свијета. Обиљежавање дана Оружаних снага БиХ у војно-дипломатским представништвима у иностранству извршено је на основу одлуке министра одбране од 19.10.2011.године у којој су утврђени износи за потребе организовања свечаних пријема (од 3.500 EUR за војно-дипломатска представништва у окружењу до 6.000 EUR за представништво при НАТО и САД).

Правилником о провођењу протоколарних активности у Министарству прописане су мјере, поступци и носиоци активности које се планирају приликом организовања званичних, државних, војнодипломатских и опроштајних посјета. У оквиру истог дефинисане су активности у вези набавке поклона које подразумевају сваку исплату услуге или предмета (умјетничка дјела, књиге, плакете и сл.) без обзира на вриједност. Прегледом појединих фактура у оквиру којих је садржана и куповина поклона констатовано је да су исти додјељивани без утврђених критеријума у погледу висине дозвољених износа.

Препоручујемо да се постојећи интерни акт о провођењу протоколарних активности Министарства и Оружаних снага БиХ допуни у погледу јасног дефинисања повода са одређеном скалом износа предвиђених за куповину поклона.

Услуге смјештаја: Укупно остварени издаци на овом конту износе 215.975 КМ и односи се на услуге смјештаја учесника у прихвату и провођењу посматрачког лета од стране земаља потписница, а у складу са закљученим уговором између Министарства и Међународног аеродрома Сарајево о пружању услуга прихвата и отпреме авиона, затим плаћања смјештаја бх војника (укупно 8) по Одлуци Предсједништва БиХ у оквиру Њемачког војног контингента према Меморандуму о разумијевању потписаном од стране Савезног министарства одбране Њемачке, Норвешке и Шведске за учествовање у војној мисији у Афганистану, те смјештај вјерских ходочасника поводом одвијања међународних конференција.

Проведеном ревизијом констатовано је да су на овом конту у већини случајева књижени издаци који се односе на закуп сале и трошкове хране и пића (без навођења повода за настали трошак). Уочен је и значајан број приложених рачуна ресторанских услуга без навођења повода за које претходно нису тражени предрачуни како је наведено у уговору.

Препоручујемо да се у документацији за књижење евидентирају поводи настанка ових трошкова и да се за услуге хране и пића претходно обезбиједи понуде угоститељских објеката.

Услуге стручног образовања: Реализација ових услуга са 31.12.2011. године износи 616.759 КМ. Највећи дио ових издатака (596.528 КМ) односи се на финансирање Центра за обуку за операције подршке миру (PSOTC) који је формиран на основу Меморандума о разумијевању потписаног од стране 14 земаља чланица. Примарни циљ центра је да обезбиједи обуку припадника Оружаних снага БиХ за учествовање у мултинационалним операцијама подршке миру и у хуманитарним операцијама. Меморандумом је дефинисано да ће Центар бити посебно правно тијело чији објекат и имовина су у власништву државе. Истим је договорено да ће Центар добити средства, договарати споразуме, извршавати плаћања и водити рачуне.

Финансијска подршка раду Центра од стране БиХ реализује се буџетским средствима које Министарство планира на годишњем нивоу. У 2009. години износ тих средстава био је 255.000 EUR односно 30% од укупне финансијске подршке рада овог Центра. С обзиром на смањење буџета у 2010. години, одлуком министра одбране обезбијеђена су средства за рад Центра у износу од 270.000 EUR. У 2011. години предвиђена финансијска подршка износила је 305.000 EUR. Први дио износа од 152.500 EUR плаћен је крајем јуна, а други дио у септембру текуће године.

Услуге примарне здравствене заштите: Укупно реализована средства услуга примарне здравствене заштите у 2011. години износе 943.858 КМ, а највећим дијелом се односе на услуге љекарских прегледа лица за прелазак у професионалну војну службу ради упућивања у војну мисију у иностранство. Поменуте услуге вршене су на бази уговора закључених у 2011. години о вршењу услуга са 5 здравствених установа на локацијама Оружаних снага БиХ (Сарајево, Бања Лука, Тузла, Зеница и Широки Бријег). Укупна вриједност закључених уговора износи 1.300.000 КМ са периодом важења од годину дана.

У истим су детаљно дефинисане цијене свих врста услуга које се пружају, што је била примједба ревизије у извјештају из 2010. године. Поређењем цијена из појединих фактура са уговореним цијенама констатована је подударност истих.

Уговори о дјелу и уговори о привременим и повременим пословима: Укупна реализација издатака на овом конту са 31.12.2011.године износи 95.481 КМ. Прегледом ангажовања по основу уговора о дјелу, констатовано је да се од укупног броја лица (45) ангажованих по овом основу у 2011. години, највећи број односи на ангажман у оквиру 51. свјетског војног првенства у скијању. И ове године забиљежен је ангажман два лица (шеф кабинета и савјетник министра) на систематизованим радним мјестима за првих пет мјесеци текуће године, након чега су одлуком министра одбране именовани за савјетнике министра. Исти су за тај период примали значајне мјесечне износе, од 2.500 КМ до 2.800 КМ. Освртом на налазе ревизије из 2010. године и констатације да се континуирано током цијеле године вршило ангажовање путем уговора о дјелу за хигијеничарске послове и послове одржавања котловнице, у 2011. години је констатовано да су уговори са хигијеничаркама били на снази прва три мјесеца, након чега су раскинути, а да је лице ангажовано на одржавању котловнице било запослено цијелу годину за накнаду од 800 КМ мјесечно. Уговори о привременим и повременим пословима односе се на ангажовање 8 волонтера током цијеле године за које је укупно исплаћено 18.567 КМ.

Проведеном ревизијом констатовано је да Министарство није усвојило интерни акт у коме би се прописала јасна правила и процедуре за ангажовања лица путем уговора о дјелу и уговора о привременим и повременим пословима.

Препоручујемо да се сврха и намјена ангажовања по основу уговора о дјелу прецизно дефинише правилником о ангажовању лица по уговорима.

Остале неспоменуте услуге и дажбине: Укупни расходи на овом конту исказани су у износу од 1.504.689 КМ, а односе се на плаћени ПДВ за донирану опрему, шпедитерске услуге за донирану опрему, услуге посредника за добијање дозволе за увоз донираног наоружања, издатке везане за обуку војника у војној мисији у Афганистану (ISAF) и други ситни трошкови. Издаци везани за ПДВ и шпедитерске услуге за донирану опрему књижени су на овај konto због недостатка средстава за капитална улагања која нису била предвиђена у периоду привременог финансирања институција БиХ за 2011. годину.

6.2. Капитални издаци

Одлуком Савјета министара БиХ о оперативним мјерама за провођење Одлуке о привременом финансирању институција БиХ и међународних обавеза БиХ за период јануар-март 2011. године капитални издаци и инвестициона улагања нису били одобрени кроз систем Главне књиге трезора и „Меморандумску евиденцију класе 8“. Међутим, Министарство је током године вршило набавке које према правилима припадају капиталним издацима и ове издатке евидентирало путем класе „6 – расходи институција“. Према прегледу капиталних улагања, укупна вриједност ових улагања износила је **3.736.348 КМ**, а остварена су по основу обавеза за ПДВ и шпедитерске услуге за донирану опрему (1.287.362 КМ), ремонта и модернизације хеликоптера (2.370.644 КМ), набавку рачунара и лаптопа (57.640 КМ) и набавку остале опреме (20.702 КМ).

Како се радило о плаћању ПДВ и шпедитерских услуга за донирану опрему, констатовано је да Министарство није могло утицати на настанак догађаја и да је било дужно испунити своју законску обавезу плаћања ПДВ-а и шпедитерских услуга. Такође, имајући у виду чињеницу да се у случају ремонта и модернизације хеликоптера радило о обавезама и радњама уговореним и започетим у претходној години, а да су у овој години уговорене услуге извршене, Министарство није имало друге могућности него да приступи испуњењу преузетих уговорених обавеза и плаћања извршених услуга. Међутим, капитална улагања у износу од **78.342 КМ** према нашем мишљењу нису требала бити извршена поштивајући поменути Одлуку Савјета министара БиХ и инструкције Министарства финансија и трезора БиХ везано за набавку информатичке опреме (рачунари и лаптопи) у вриједности од 57.640 КМ и набавку остале опреме у вриједности од 20.702 КМ.

Препоручујемо да Министарство у периоду привременог финансирања не врши капитална улагања без сагласности Министарства финансија и трезора БиХ и одобрења Савјета министара БиХ за ангажовање средстава из текуће резерве буџета.

6.3. Текући грантови

- **NATO Trust Fund**

У новембру 2010. године Савјет министара БиХ донио је Одлуку о удруживању средстава из буџета Министарства у NATO Trust Fund за пројекат збрињавања отпуштеног особља Оружаних снага БиХ за период 2010-2012. година у укупном износу од 3.000.000 КМ. Према предвиђеној динамици реализације ове Одлуке у 2011. години извршен је пренос средстава из буџета Министарства у износу од (500.000 EUR) 977.915 КМ. Министарство је задужено да након завршетка пројекта достави коначан извјештај надлежним институцијама Босне и Херцеговине о реализацији истог.

7. Биланс стања

Укупна актива Министарства на 31.12.2011. године износи 44.883.679 КМ и односи се на новчана средства (155.694 КМ), краткорочна потраживања (1.103.135 КМ) и неотписану вриједност сталних средстава (43.624.850 КМ).

- **Новчана средства**

Новчана средства у Министарству на 31.12.2011. године исказана су у укупном износу од 155.694 КМ, а односе се на новчана средства у благајни (125.694 КМ) и новчана средства која су евидентирана на прелазном рачуну благајне који је затворен почетком 2012. године (30.000 КМ) .

Новчана средства у благајни: Прегледом на бази узорка благајничких извјештаја благајне у сједишта Министарства констатовано је да су путем благајне током 2011. године углавном исплаћени путни трошкови, аконтације за службена путовања, те ситни материјални трошкови и набавка мањих поклона.

Благајнички дневници се свакодневно закључују. Попис новчаних средстава прегледан је у односу на највећа исказана салда на 31.12.2011. године. Констатовано је да нису утврђена одступања између књиговодственог стања и стања утврђеног по попису. Министарство је доставило извјештај о извршеном попису новчаних средстава Министарству финансија и трезора БиХ.

- **Краткорочна потраживања**

Краткорочна потраживања са 31.12.2011. године исказана су у износу 1.103.135 КМ. Потраживања се састоје од потраживања за унапријед плаћену робу и услуге - авансе (716.784 КМ) и остала потраживања (386.351 КМ).

Потраживања за унапријед плаћену робу и услуге (аванси) односе се на потраживања од сљедећих добављача:

- Технички ремонтни завод д.д. Хаџићи 459.924 КМ (09.12.2009. године уплаћено 222.622 КМ и 31.12.2009. године уплаћено 237.302 КМ)
- МЕН д.д.Травник 251.301 КМ (уплаћено 20.09.2011. године)
- МД Перић Џомпану Бијељина 5.559 КМ (уплаћено 07.06.2011. године)

Почетно стање евидентирано на овим потраживањима износи 500.819 КМ, а укупно је у 2011. години исплаћено 501.353 КМ аванса од чега је искориштено 285.388 КМ. Утврђено је да се салдо датих аванса није значајније умањио до дана обављања ревизије (салдо на 11.04.2012. године износи 711.224 КМ).

Увидом у документацију утврдили смо да је Министарство извршило уплату аванса добављачу Технички ремонтни завод Хаџићи на основу уговора о пружању услуга ремонта, одржавања, сервисирања и промета НВО од 03.09.2009. године, а за добављача Мен Травник, аванс је уплаћен на основу уговора о купопродаји од 21.05.2011. године. Везано за напријед наведено, а имајући у виду да Министарство располаже са ликвидним буџетским средствима, мишљења смо да није задовољен принцип рационалног управљања и располагања финансијским средствима, те да не постоји оправданост плаћања које је извршено унапријед за наведене случајеве.

Надаље, Министарство није још увијек оправдало аванс из 2009. године у износу 459.924 КМ, нити је у циљу заштите јавних средстава обезбиједило инструмент обезбјеђења поврата датих аванса у случају неизвршавања уговорених обавеза.

Препоручујемо да се убудуће избјегава плаћање аванса на основу закључених уговора у циљу смањења ризика од неизвршавања уговорених обавеза. У изузетним случајевима плаћања, унапријед треба обезбиједити адекватан инструмент обезбјеђења поврата уплаћеног аванса (нпр. банкарска гаранција). Такође, узимајући у обзир старост насталих потраживања, потребно је хитно предузети мјере у циљу рјешавања насталих потраживања, те искористити сва правна средства према правним лицима–примаоцима аванса у циљу поврата или реализације аванса.

- **Реализација извршеног трансфера (1.000.000 KM) из 2010. године за набавку материјално-техничких средстава за провођење противминских акција (ПМА)**

На основу Одлуке министра одбране број: 11-03-26-5046-2/10 од 14.12.2010. године и Налога за извршење дознаке у иностранству (образац 1450), Министарство је на основу захтјева за трансфер средстава упућеног Министарству финансија и трезора БиХ депоновало средства у износу од 672.604 USD (1.000.000 KM) за набавку материјално-техничких средстава за провођење противминских акција (ПМА) у 2010/2011. години. Средства су уплаћена 15.02.2011. године на ФМС рачун Министарства одбране БиХ у Трезору САД за програм војне помоћи Владе САД за Министарство одбране БиХ. За наведени износ у 2010. години извршено је књижење на позицији капиталних издатака, али није извршено евидентирање потраживања на основу уплаћеног трансфера.

Министарство се својим актом од 15.03.2011. године обратило Канцеларији ODC-а¹⁵ Амбасаде САД у Сарајеву са захтјевом за набавку материјално-техничких средстава путем рачуна на којем су депонована средства за ту намјену. Процедура оваквих набавки преко ФМС-програма војне помоћи је таква да после званичног захтјева Министарства, Влада САД шаље писмо прихватања за отварање предмета по захтјеву. Писмо прихватања потписано је од стране представника Владе САД 07.02.2012. године и представника Министарства 15.02.2012. године, а односи се на реализацију дијела депонованих средстава у износу од 219.636 USD. Реализација дијела материјално-техничких средстава није била извршена са датумом завршетка ревизије.

Препоручујемо да Министарство, уз консултације са Министарством финансија и трезора, евидентира ова потраживања у својим пословним књигама у циљу праћења њихове даље реализације, те да предузме ефикасне мјере како би уплаћена средства била у наредном периоду оправдана испоруком материјално-техничких средстава.

Остала потраживања-Потраживања од војно-дипломатских представника у иностранству: Стање на конту потраживања од војно-дипломатских представника у иностранству са 31.12.2011. године износи 259.720 KM. У односу на 2010. годину, ова потраживања су повећана за 54.221 KM.

Начин обрачуна плата, додатака и накнада особља у војно-дипломатским представништвима БиХ регулисано је Правилником о платама, додацима и накнадама особља у војно-дипломатским и војним представништвима БиХ¹⁶.

У 2011. години за војно-дипломатска представништва и војно представљање исплаћено је укупно 2.478.585 KM, а у истом периоду оправдана су средства у износу од 2.424.364 KM. Почетно стање, односно потраживања за средства која су исплаћена до 31.12.2010. године износи 205.499 KM. Исказана потраживања са 31.12.2011. године односе се на 19 активних лица, те 5 лица којима је истекао мандат. Потраживања су настала због неоправданих средстава која се у виду аконтација уплаћују тромјесечно на основу мјесечног финансијског плана за покриће директних трошкова војних представника у иностранству (плате, накнаде,

¹⁵ Office of Defense Cooperation, Embassy of the United States Сарајево, БиХ

¹⁶ Службени гласник БиХ, број 31/10

трошкови закупа) и индиректних трошкова (репрезентација, трошкови мобилних телефона, службена путовања и остали трошкови).

Подаци о књиговодственом износу исказаних неоправданих средстава се слажу са помоћном евиденцијом Министарства. Ревизионим поступцима је утврђено да су потраживања која се односе на 19 активних лица, оправдана почетком 2012. године на начин да је умањена аконтација за наредно тромјесечје. Међутим, још увијек нису ријешена потраживања од лица којима је истекао мандат, иако је чланом 36. наведеног правилника прописана обавеза да се остатак дуга врати одмах по повратку у БиХ. Од пет лица са истеклим мандатом (у Турској, САД-у, Белгији и Србији) Министарство и даље потражује 55.387 КМ. У међувремену су два лица измирила своје обавезе у укупном износу од 13.026 КМ, тако да је тренутни салдо спорних неизмирених потраживања **42.361 КМ**.

Потраживања су, између осталог, настала због прилагања неодговарајуће правдајуће документације која није призната у Министарству. Везано за ова потраживања, министар је 16.03.2012. године формирао комисију за утврђивање постојања штете по питању неоправданих средстава војно-дипломатских представника, са задатком испитивања околности настале штете, висину штете и одговорности извршилаца. Са даном завршетка ревизије комисија није обавила овај задатак. Поступајући по препоруци ревизије из Извјештаја о ревизији за 2010. годину, а у вези детаљног дефинисања права, обавезе и процедура додјеле и утрошка средстава војно-дипломатских представника, Министарство је израдило Упутство о исплати и начину правдања средстава запосленим у одбрамбено-дипломатском представљању у мисијама, војно-дипломатским и војним представништвима БиХ. Међутим, поменуто упутство се не примјењује јер није усвојено од стране руководства Министарства. Нису нам познати разлози због чега наведено упутство није усвојено.

Уочено је да је Министарство у текућој години, а и претходних година, наилазило на потешкоће приликом процјене ваљаности документације потребне за правдање одређених трошкова. С обзиром да постојећи правилник даје оквир за регулисање ових издатака, сматрамо да Министарство треба својим интерним актом детаљно прописати права, обавезе и процедуре у вези додјеле и утрошка средстава војно-дипломатских представника.

Препоручамо да Министарство предузме конкретне мјера на рјешавању и наплати евидентираних заосталих потраживања за лица којима је истекао мандат и да интерним актом прецизно дефинише права, обавезе и процедуре у вези додјеле и утрошка средстава војно-дипломатским представницима. Такође, потребно је да Министарство преиспита тромјесечни начин дозначавања директних трошкова, те висину индиректних трошкова, а с обзиром на чињеницу да су на крају године евидентирана значајна неутрошена средства.

- **Стална средства**

У пословним књигама Министарства евидентирана су улагања у објекте и опрему која су извршена из Буџета институција и међународних обавеза БиХ од датума када је формирано Министарство. Стална средства Министарства евидентирана су у укупном износу од 43.624.850 КМ, а састоје се од грађевина (13.619.099 КМ), опреме (18.934.157 КМ), сталних средстава у облику права (2.730.815 КМ),

средстава у припреми (17.351.630 КМ) и исправке вриједности сталних средстава (-9.010.851 КМ).

Опрема: Вриједност опреме у главној књизи Министарства исказана је у износу од 18.934.157 КМ. У односу на 2010. годину, евидентирано је повећање у износу од 2.255.258 КМ преко средстава у припреми.

Средства у припреми: На позицији средства у припреми евидентиран је салдо у износу од 17.351.630 КМ, што представља повећање за 897.875 КМ у односу на 2010. годину. У току 2011. године са позиције средстава у припреми, активиран је износ од 2.255.258 КМ на одговарајућа аналитичка конта опреме. Средства у припреми у 2011. години увећана су у укупном износу од 3.153.133 што кореспондира с износом повећања вриједности извора средстава.

Значајније повећања средстава у припреми односи се на донацију у опреми Владе САД-а (248.972 КМ), донацију у опреми Републике Кине (840.793 КМ), плаћање увозних дажбина за донирану опрему Републике Кине (142.935 КМ,) путничка моторна возила која су набављена у 2010. години а активирана у 2011. години (169.744 КМ), индиректни порези за увоз дониране опреме од Владе САД-а (933.326 КМ).

Исправка вриједности сталних средстава: На конту исправне вриједности сталних средстава исказан је укупан салдо у износу од 9.010.851 КМ од чега је у 2011. години обрачуната и књижена вриједност амортизације сталних средстава у износу од 3.120.169 КМ. Прегледом обрачуна амортизације утврђено је да је амортизација исправно обрачуната у складу са прописаним стопама за отпис од стране Министарства финансија и трезора БиХ.

- **Попис имовине, обавеза и потраживања**

Попис имовине (коју представљају стална средства, ситан инвентар и новчана средства), те обавеза и потраживања у Министарству и Оружаним снагама БиХ за 2011. годину организован је и извршен у складу са Одлуком министра¹⁷ која је донесена 28.10.2011. године. Попис је извршен на основу иновiranог Упутства о попису (инвентарисању) којим је унапријеђен систем пописа у Министарству и Оружаним снагама БиХ.

Попис имовине у Оружаним снагама БиХ започео је 01.11.2011. године на основу наредбе начелника Заједничког штаба Оружаних снага БиХ којим су дефинисани рокови пописа, предмет пописа, методологија, те именовани чланови пописних комисија у командама и јединицама Оружаних снага БиХ.

Попис имовине обавеза и потраживања у Министарству започео је 15.12.2011. године након доношења Одлуке о именовању чланова пописних комисија и централне пописне комисије. На нивоу Оружаних снага БиХ за реализацију пописа имовине формирано је 226 пописних комисија за 959 складишта и објеката и 1075 ознака књиговодства, од чега се на перспективну имовину односи 595 ознака књиговодства, а на неперспективну 480 ознака књиговодства. Због

¹⁷ Одлука о редовном годишњем попису средстава и обавеза према изворима средстава и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем Министарства одбране и Оружаних снага БиХ број: 12-16-4-4657/11

великог броја МТС-а која су предмет пописа и великог броја локација, формиран је одговарајући број пописних комисија и извршене су припремне радње за попис.

Ревизија је извршила контролу пописа на бази узорка. Тако је у јануару 2012. године обишла касарне Оружаних снага БиХ у Рајловцу и Хацићима ради увида у процедуре пописа, руковање материјално-техничким средствима (МТС-а) и складишне евиденције МТС-а. Ревизија се увјерила у постојање складишних евиденција (складишних картица) и постојање тзв. „висећих картица“ за свако МТС у складиштима као и прописно чување и руковање МТС-а. На изабраном узорку МТС-а по попису нису утврђена одступања од стварног стања средстава. Тамо гдје су утврђена одступања стварног стања од материјалних евиденција сачињена су материјална документа за утврђене мањкове или вишкове која су овјерена од овлашћених лица.

Непостојање квалитетних складишних простора условило је складиштење перспективне и неперспективне имовине у истим складиштима што је отежало попис ове имовине на тим локацијама. Извршење пописа и кашњење на појединим локацијама изазвали су и лоши временски услови. Извјештаје о попису са запажањима о стању средстава, условима чувања и складиштења са образложењима о утврђеним разликама и начину расправљања неслагања, комисије су преко надређених комисија за координацију доставиле Централној пописној комисији.

Методологија пописа је правилно примијењена тако што су у пописним листама комисијама дати подаци само о називу артикла и његовој шифри, а пописне комисије су уносиле количине утврђене бројањем. Касније су подаци из пописних листи пренесени у материјалне евиденције гдје је вршено поређење са количинама из материјалне евиденције и гдје су утврђиване разлике (вишкови или мањкови).

Након утврђених разлика између стварног и књиговодственог стања МТС-а у материјалном књиговодству вршена су рјешавања разлика (која још увијек трају) и гдје су сачињена материјална документа за утврђене мањкове и вишкове (отворена аналитичка картица мањкова са образложењима разлике са приједлогом рјешавања). Обрачун пописа упоређивањем пописаних стања са материјалним евиденцијама је показао бројна неслагања, што можда потврђује да је ове године попис у великој мјери извршен стварним бројањем, али исто тако потврђује значајна неслагања складишних евиденција са материјалним књиговодством и проблеме у одговорностима рачунополагача у вези са стањем МТС-а.

На нивоу Министарства формиране су комисије за попис сталних средстава, ситног инвентара, новчаних средстава, обавеза и потраживања. Комисије су утврдиле стварно стање, извршиле усклађивање са књиговодственим стањем и извјештаје о попису доставиле Централној пописној комисији у предвиђеним роковима.

Централна пописна комисија је сачинила елаборат о попису који садржи запажања о реализацији и организацији пописа, закључке нижих пописних комисија и приједлоге мјера.

Физички попис у Министарству и Оружаним снагама БиХ окончан је крајем јануара, а Извјештај Централне пописне комисије Министарства и Оружаних

снага БиХ донесен је 22.02.2012. године. Попис је такође усвојен 22.02.2012. године Одлуком министра одбране¹⁸.

С обзиром да су пописом имовине утврђена бројна неслагања (вишкови и мањкови) која се постепено рјешавају тако што се вишкови књиже у материјалне евиденције, а мањкови истражују и надокнађују, препоручујемо Министарству да заврши све прописане радње рјешавања вишкова и мањкова утврђених пописом или приступи расхоровању средстава која су предложена за расход у складу са новим процедурама доношења рјешења о расхоровању.

- **Статус непокретне и покретне војне имовине бивших Министарстава одбране Републике Српске и Федерације БиХ.**

Непокретна перспективна војна имовина: Одлукама Предсједништва БиХ о величини, структури и локацијама ОС БиХ¹⁹ дефинисано је 69 перспективних локација које требају бити књижене као власништво Министарства. Међутим, још увијек није у потпуности ријешено питање надлежности над непокретном перспективном војном имовином чије рјешавање зависи од политичких ауторитета у БиХ. Надлежност над овом имовином ће се рјешавати у оквиру опште проблематике државне имовине у БиХ. Принципи о расподјели непокретне перспективне (и неперспективне) имовине договорени су и потписани 09.03.2012. године од стране предсједника шест политичких партија у БиХ и у току су активности на реализацији закључака који обухватају перспективну (и неперспективну) војну имовину.

До коначног рјешавања ове имовине и књижења власништва над имовином ова имовина не може бити приказана у пословним књигама Министарства. Након књижења власништва над овом имовином потребно је извршити процјену вриједности ове имовине.

Препоручујемо да се након коначног рјешавања непокретне војне имовине изврши књижење власништва ове имовине и процјена имовине. Након тога имовину треба евидентирати вриједносно у пословним књигама Министарства.

Непокретна неперспективна војна имовина: Тренутно је на кориштењу код ОС БиХ 42 неперспективне локације, од којих је 16 локација спремно за предају владама ентитета на основу потписаног Споразума о основним принципима за рјешавање питања непокретне и покретне имовине која ће и даље служити за потребе одбране²⁰, а закљученог између Савјета министара БиХ и влада ентитета.

Неперспективне локације у знатној мјери оптерећују Министарство због издвајања значајних финансијских средстава који се односе на чување локација, комуналне трошкове и потребна улагања за одржавање ових локација.

¹⁸ Одлука о усвајању извјештаја број:12-16-4-4657-8/11

¹⁹ Одлука број: 01-011-1110-6/06 од 05.07.2006, Одлуке о измјенама и допунама Одлуке број: 01-011-69-61/08 од 17.01.2008 и 01-011-1828-21/08 од 29.07.2008.

²⁰ Споразум број: 01-03-1657/07 од 12.07.2007. године

Препоручујемо да се процес предаје неперспективних локација непокретне војне имовине изврши у што скоријем року како би се смањили трошкови којима су оптерећене ове локације.

Покретна перспективна војна имовина: На основу Споразума о коначном располагању свим правима и обавезама на покретној имовини која ће даље служити за потребе Министарства (члана 9. став 1. споразума), у 2010. години објављена је „Листа остале покретне имовине“²¹ која садржи око 70.000 ставки покретне имовине (сталних средстава и инвентара). **Ова имовина није евидентирана вриједносно у пословним књигама јер није извршена њена процјена.** Имовина се пописује у натуралном облику и усаглашава са натуралним евиденцијама које се воде у материјалном књиговодству. Материјалне евиденције покретне перспективне војне имовине воде се у Помоћном књиговодственом центру при Заједничком штабу ОС БиХ у Сарајеву.

Ревизија је извршила увид у евиденције ове имовине у материјалном књиговодству које се воде путем софтвера за материјално књиговодство и констатовала да се евиденције воде уредно на основу правдајућих документа. Међутим, у материјалним евиденцијама нису обезбјеђени подаци који омогућавају увид у вриједносно стање ових средстава, односно материјална средства се не воде вриједносно већ само количински. Тиме није омогућено вриједносно приказивање ове имовине у пословним књигама Министарства (Главној књизи и помоћним књигама) како то налаже Међународни рачуноводствени стандарди (МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема).

Министарство је предузело одређене активности у вези са процјеном покретне перспективне војне имовине и упутило допис Министарству финансија и трезора БиХ²² у којем тражи мишљење на који начин да изврши процјену ове имовине (ангажовањем процјенитељских кућа или властитом процјеном).

Међутим, како би се ефикасно извршила процјена имовине која ће и даље служити за потребе Министарства, потребно је извршити и одређене припремне радње које представљају предуслов за успјешну процјену²³. Наиме, у постојећим материјалним евиденцијама нису посебно одвојена стална средства, ситан инвентар и залихе. Такође, у евиденцијама нису груписана иста средства у оквиру јединствене номенклатуре према врсти средстава и уређене базе података према техничким захтјевима новог софтвера за стална средства.

Препоручујемо да Министарство изврши груписање МТС-а према књиговодственим категоријама (стална средства, ситан инвентар, залихе), потом изради јединствену номенклатуру средстава према врстама средстава и уреди постојеће базе према захтјевима новог софтвера за стална средства.

²¹ Службени гласник БиХ, број 36/2010

²² Допис број: 12-16-4-4232/11 од 21.10.2011. године

²³ Сектор за финансије и буџет Министарства упутио је Писмо руководству Министарства број:12-сл-279/12 од 09.04.2012. године о прегледу приоритетних активности на имплементацији новог софтверског рјешења за материјално књиговодство

Након обављених свих припремних активности потребно је извршити процјену вриједности МТС-а која се односи на перспективну покретну војну имовину која ће и даље служити за потребе Министарства и исту евидентирати у пословне књиге Министарства (Главну књигу и помоћне књиге).

Покретна неперспективна војна имовина: Остатак неперспективне покретне војне имовине припада по договору ентитетима. Ова имовина се као вишак рјешава продајом, донацијом или уништавањем. Продаја, донација или уништење ове имовине **није била предмет ревизије** с обзиром да су уговори о продаји ове имовине наслијеђени од бивших ентитетских војски и да Министарство у својим пословним књигама нема прихода по овом основу.

Такође, покретна неперспективна војна имовина је власништво ентитета иако Министарство одвојено чува ову имовину у својим складиштима коју пописује и натурално усаглашава са материјалним евиденцијама.

Материјална евиденција покретне неперспективне војне имовине која припада Федерацији БиХ води се у Помоћном књиговодственом центру при Заједничком штабу ОС БиХ у Рајловцу и Мостару, а материјална евиденција покретне неперспективне војне имовине која припада Републици Српској води се у Помоћном књиговодственом центру при Заједничком штабу ОС БиХ у Бања Луци.

Укупна пасива Министарства на 31.12.2011. године износи 79.748.759 КМ коју чине краткорочне текуће обавезе од којих се највећи дио односи на обавезе према добављачима (10.607.666 КМ), обавезе према запосленима за плате, накнаде и порезе и доприносе (20.985.936 КМ), разграничени расходи (4.530.307 КМ) и извори средстава (43.624.850 КМ).

- **Краткорочне текуће обавезе**

Краткорочне текуће обавезе према добављачима исказане на дан 31.12.2011. године износе 9.861.543 КМ.

Министарство није успоставило систем благовременог достављања финансијске документације ради рачуноводственог евидентирања обавеза. Тако се због кашњења у достављању фактура на почетку обрачунског периода евидентирају и плаћају обавезе из претходне године, а на крају обрачунског периода фактуре које нису на вријеме достављене евидентирају се и плаћају на терет буџета наредне године. Као посљедица овога, Министарство је почетком 2011. године евидентирало и платило фактуре из 2010. године и ранијих година у укупном износу од најмање **411.904 КМ**. Такође, на крају године Министарство није евидентирало све обавезе из 2011. године и ранијих година, а које су пристигле у току или након израде годишњег финансијског извјештаја за 2011. годину у укупном износу од најмање **136.183 КМ**. Ове обавезе ће вјероватно бити књижене на терет буџета за 2012. годину.

На појединим фактурама за материјал и услуге установљено је да су фактуре добављача из 2012. године, када је извршена услуга или испорука робе, евидентиране у 2011. години (тачка 6.1. извјештаја-набавка материјала и текуће одржавање возила). Вриједност ових фактура износи 260.811 КМ. Такође, током усаглашавања салда путем конфирмација ревизија је идентификовала фактуре од добављача из 2012. године, када је настала пословна промјена, а које су

евидентирани у 2011. години. Вриједност ових фактура износи 478.683 КМ (подаци узети из табеле за конфирмације). По том основу укупна вриједност фактура за изабрани узорак које су евидентирани у 2011. години, а односе се на 2012. годину износи **739.494 КМ**.

Овакав начин књижења обавеза није у складу са модификованом рачуноводственом основом настанка догађаја како је дефинисано у члану 19. став 2. Закона о финансирању институција БиХ ²⁴.

Препоручујемо да Министарство успостави систем интерних контрола који ће обезбиједити правовремено достављање финансијске документације, а тиме и ажурно и уредно рачуноводство. Такође, Министарство мора водити рачуна о правилном евидентирању обавеза према добављачима у одговарајућем обрачунском периоду у којем је пословна промјена настала.

У циљу утврђивања усаглашености стања обавеза на 31.12.2011. године са добављачима извршено је слање конфирмација према неколико значајнијих добављача Министарства. Потврду стања обавеза Министарства доставили су сљедећи добављачи:

Преглед усаглашавања обавеза са добављачима

РБ.	Добављач	Конфирмац ија добављача	Евиденције Министарст ва	Разлика	Напомена
1.	УНИС- ЕНЕГЕТИКА д.о.о. Сарајево	141.522	168.710	27.188 *	Стање усаглашено (фактура из 2012. књижена у 2011.)
2.	ТП ДЦ РАЈЛОВАЦ Сарајево	108.733	101.836	-6.897	Стање усаглашено (фактуре из ранијих година књижене код добављача)
3.	МИПЕХ-АУТО РС д.о.о. Бањалука	245.168	262.232	17.064 *	Стање усаглашено (фактуре из 2012. књижене у 2011.)
4.	АУТОЕЛЕКТРА д.о.о. Сарајево	58.114	157.526	99.412	Стање усаглашено (фактуре из 2012. књижене у 2011.) Ранија констатација
5.	ПРОМИНГ д.о.о. Бугојно	378.810	636.003	257.193 *	Стање усаглашено (фактуре из 2012. књижене у 2011.)
6.	ХИМЕХ ТРГОВИНА д.о.о. Сарајево	597.516	597.500	-16	Стање усаглашено (књижна обавијест, разлика у рачуну)
7.	ЕНЕРГЕТИК д.о.о. Бањалука	467.431	466.866	-565	Неусаглашено
8.	КЈКП ТОПЛАНЕ САРАЈЕВО	17.478	17.324	-154	Стање усаглашено (фактура из ранијих година књижене код добављача)
9.	САРАЈЕВОГАС д.о.о.	12.416	26.661	14.244	Неусаглашено
10.	КЈКП ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА д.о.о. Сарајево	211.172	44.953	-166.219	Од овог износа 152.189 је неусаглашено, а преостали износ од 14.030 КМ је усаглашен.
11.	ДЕФТЕР д.о.о. Сарајево	353.553	495.582	142.029	Неусаглашено (1.886 КМ) Преостали износ је усаглашен (146.818 КМ *), а односи на фактуре из 2012. књижене у 2011.). Почетно стање 2.903 КМ
12.	БОР-ТРАДЕ д.о.о. Фојница	0	261.383	-261.383	Стање усаглашено (фактуре из 2011. које добављач није књижио у 2011.)
13.	ДУГА ЦОМЕРЦЕ СОКОЛАЦ	320.594	320.594	0	Усаглашено

²⁴ Службени гласник БиХ број, 61/04,

14.	ИНТЕГРАЛ д.о.о.Кладањ	96.500	225.115	128.615	Стање усаглашено (фактуре из 2012. књижене у 2011.) Раније констатовано 98.195 КМ. Није констатовано 30.420 КМ *
15.	МЕН ТРАВНИК Травник	251.301	0	251.301	Стање усаглашено. Добављач је у конфирмацији навео износ за који није створена обавеза већ иста проистиче из уговора од 21.05.2011.
16.	СПАРТА д.о.о. Бањалука	3.347	20.661	17.314	Стање усаглашено (фактуре из 2012.г.). Раније констатовано
17.	ПАРТС д.о.о. Широки Бријег	171.689	171.689	0	Усаглашено
18.	ТИМ СМАЈИЋ КОМЕРЦ д.о.о. Травник	148.900	148.900	0	Усаглашено
УКУПНО		3.584.244	4.123.535	1.389.594	Неусаглашено 168.884 КМ Усаглашено 1.222.710 КМ

* фактуре од добављача из 2012. године, када је настала пословна промјена, а које су евидентирани у 2011. години.

Усаглашавањем обавеза из примљених конфирмација са подацима исказаним у пословним књигама Министарства утврђена је разлика у износу од 1.389.594 КМ. Ревизија је даље истражила утврђене разлике и констатовала да су разлике настале као посљедица непрокњижених рачуна из ранијих година, рачуна који недостају, рачуна које су добављачи приказали као дугове из ранијег периода а који се односе на дуговања бивших ентитетских министарстава одбране, обрачунатих затезних камата које нису евидентирани, обавеза из 2012. године које су евидентирани у 2012. години, итд. На крају истраживања констатован је коначан износ неслагања који износи 168.884 КМ.

Министарство је у току ревизије предузело активности на усаглашавању осталих салда обавеза исказаних у књиговодству са стањем исказаним у примљеним конфирмацијама.

Препоручујемо да Министарство правовремено предузме активности на усаглашавању преосталих обавеза и потраживања, а посебно за евентуална одступања за која Министарство сматра да су неоправдана.

Као посљедица кашњења у достављања на књижење обавеза за електричну енергију, већина добављача врши обрачун затезних камата због закашњења у плаћању, тако да се обавезе по овом основу континуирано увећавају. У Министарству не постоји поуздана евиденција о стварном стању затезних камата јер исте нису евидентирани у пословним књигама Министарства. Такође, поступцима ревизије нисмо могли за изабрани узорак усагласити обавезе по основу електричне енергије с обзиром да добављачи за електричну енергију нису отворени аналитички према онима који испостављају рачуне. Конфирмације су достављене пословницама, односно радним јединицама електродистрибутивних предузећа у Мркоњић граду, Зеници и Новом Травнику. Међутим, Министарство није у свим случајевима у својим пословним књигама отворило картице добављача према пословницама, односно радним јединицама електродистрибутивних предузећа који испостављају рачуне.

Препоручујемо да Министарство установи систем евидентирања по којем ће моћи усагласити обавезе са добављачима електричне енергије.

Истовремено, потребно је усагласити обавезе по основу затезних камата и исте евидентирати у пословним књигама.

- **Разграничени расходи**

На позицији „Разграничени расходи за набавку роба и услуга“ евидентиран је салдо у износу од 4.530.307 КМ. У односу на 2010. годину дошло је до значајнијег повећања ове позиције и то за 1.949.112 КМ. Министарство је резервирање средстава вршило на основу инструкције Министарства финансија и трезора БиХ од 08.12.2010. године.

Утврђено је да су разграничени расходи евидентирани на крају 2010. године у износу од 2.581.193 КМ реализовани у 20121. години, изузев износа од 2.229 КМ који је у складу са поменутом инструкцијом Министарства финансија и трезора БиХ оприходован.

Увидом у документацију која је представљала основ за књижење у текућој години, констатовано је да су разграничени расходи за набавку роба и услуга евидентирани на дан 31.12.2011. године углавном везани за појединачне уговоре за услуге превоза и горива (3.222.113 КМ) и издатке за набавку материјала (849.425 КМ).

Дио исказаних разграничења за набавку материјала евидентиран је на основу појединачних уговора закључених на основу оквирних споразума. Како оквирни споразуми не представљају уговор о набавци нити обавезују наручиоца на наруџбу од добављача са којим је закључен оквирни споразум, сматрамо неуобичајеним резервисање средстава пред крај текуће године склапањем појединачних уговора на основу оквирних споразума, умјесто да се на основу стварних и објективних потреба на вријеме, у току године, склапају појединачни уговори на бази оквирних споразума.

Такође, Министарство појединачне уговоре склапа на основу оквирних споразума гдје задржава право да купи количину сходно својим потребама, односно нема обавезу куповине укупних количина на основу којих је закључен уговор. По том основу Министарство врши резервисања за трошкове који требају настати у будућности, а не на основу стварних обавеза које постоје са датумом извјештавања о финансијском положају. Министарство је по овом основу за тестирани узорак укупно разграничило **502.602 КМ** по уговору са Мен Травник.

Стога, сматрамо да Министарство није извршило разграничења на основу стварних обавеза које постоје са датумом извјештавања о финансијском положају (МРС 37-Резервисања и потенцијалне обавезе).

У вријеме обављања ревизије (април 2012. године) салдо разграничених расхода износио је 3.671.236 КМ. Разграничења су правдана по испостављању фактура добављача за извршене сукцесивне испоруке. Међутим, значајнији дио разграничених расхода још увијек није реализован (за четири мјесеца по истеку године искориштено је свега око 19% разграничених средстава у 2012. години). Од укупно искориштених разграничења (859.070 КМ), највећи дио (525.584 КМ) се односи на добављача за гориво БТГ Томиславград.

Препоручујемо да Министарство преиспита овакву праксу разграничавања расхода који нису резултат стварних обавеза које постоје са датумом финансијског извјештавања, те да евидентирање ових расхода врши у складу са MPC 37 – Резервисања и потенцијалне обавезе.

- **Извори средстава**

На позицији извора средстава исказан је износ од 43.624.850 KM а односи се на изворе сталних средстава. Увидом у финансијске извјештаје констатовано је како постоји равнотежа између извора средстава и неотписане вриједности сталних средстава на дан 31.12.2011. године. Извори сталних средстава повећани су за вриједност дониране опреме евидентираних на средствима у припреми, а умањени су у току године за износ обрачунате амортизације сталних средстава за 2011. годину у износу од 3.120.169 KM.

- **Потенцијалне обавезе**

По структури спорова бројчано преовладавају радно-правни спорови, који се односе на потраживања разлике плата, основице за обрачун плата, накнада на плате (накнада за трошкове превоза, смјештаја и накнаде трошкова одвојеног живота, посебних додатака за војна лица, разлике накнаде за топли оброк и деминерског додатка). У посљедње вријеме повећан је број тужби за исплату отпремнине отпуштеним прекобројним војницима који су углавном остварили право на пријевремену старосну пензију.

Укупан број тужби из ове области је 411 за 2011. годину укупне вриједности 35.675.335 KM. Посебну пажњу треба посветити спору тужиоца SCOUT Загреб везано за тужбу која се односи на реализацију уговора о испоруци продатог вишка наоружања и војне опреме, гдје је поступак у току, а вриједност спора је 3.500.000 USD. У случају да се спор изгуби, могуће је очекивати и вишеструко већи износ по регресној тужби SCOUT-а за изгубљену добит и штету.

8. Јавне набавке

Министарство је сачинило План набавки за 2011. годину у складу са расположивим буџетом по основу привременог финансирања институција БиХ за 2011. годину. План набавки се већином односи на реализацију по основу оквирних споразума закључених у ранијем периоду, а мање на нове процедуре набавки у које су укључене и набавке по члану 5. Закона о јавним набавкама. Наиме, овакав план у суштини представља план трошења средстава, а не план набавки којим треба планирати нове поступке набавки за текућу годину и на основу којег се покрећу процедуре избора добављача.

Увидом у преглед нових процедура набавки у 2011. години Министарство је покренуло 22 поступка набавки роба, услуга и радова (конкурентски, отворени, преговарачки и по члану 5. Закона о јавним набавкама). Од покренутих нових поступака у текућој години окончано је 16 поступака док су остали поништени од стране МИнистарства због пријема недовољног броја прихватљивих понуда као и

поништавања и враћања на поновну процедуру од стране Канцеларије за жалбе БиХ. Укупна вриједност закључених уговора извршених по основу нових поступака набавки у 2011. години износи 5.098.948 КМ. Ревизија је на бази узорка прегледала 3.837.531 КМ или 75% укупне вриједности.

Набавка погонског горива: Први отворени поступак који је покренут у мају 2011. године поништен је због тога што су цијене свих прихватљивих понуда биле значајно веће од расположивог буџета Министарства. У поновљеном поступку за четири лота изабрана су два добављача (Hifa Petrol Сарајево и Green Oil Сарајево) са којима су закључени купопродајни уговори 26.12.2011. године са роком важења шест мјесеци и опцијом понуде 150 дана. Министарство је 30.12.2011.године издало наруџбенице за испоруку горива према изабраним добављачима у вриједности **3.132.240 КМ** и касније извршило резервисање расхода по овом основу.

Тражена је банкарска гаранција за добро извршење посла, међутим изабрани добављачи су писменим путем (17. и 18.01.2012. године) обавијестили Министарство да нису у могућности обезбиједити банкарску гаранцију и да не могу испоручити гориво по уговореним цијенама, те да Министарство може извршити раскид уговора. Затим су уговори понуђени нижеранжираним добављачима од којих је понуду прихватио само посљедњи (пети) ранжирани добављач „БТГ“ д.о.о. Томиславград 19.01.2012. године са којим је закључен уговор 28.02.2012. године за два лота укупне вриједности од **2.618.910 КМ**.

У овом случају током процедуре избора најповољнијег понуђача није искориштена могућност коју предвиђа Закон о јавним набавкама (члан 16. став (1) да се за озбиљност понуде обезбиједи гаранција (1-2% од понуђених цијена).

Законом о јавним набавкама, члан 39. став (2), остављена је могућност уговорном органу да у одређеним ситуацијама (ако добављач у писаној форми одбије додјелу уговора, пропусти да достави гаранцију за извршење посла и сл.) може понудити закључивање уговора оном добављачу чија је понуда по редослиједу одмах након понуде најуспјешнијег понуђача који је одбио додјелу уговора.

Међутим, разграничења су претходно извршена на основу уговора са добављачима Hifa Petrol Сарајево и Green Oil Сарајево који су накнадно одустали од реализације уговора, а набавка горива извршена је од другог добављача (БТГ Томиславград). На тај начин је набавка горива извршена од добављача за којег није било извршено резервисање средстава. Мишљења смо да Министарство у овом случају није извршило разграничења у потпуности са Инструкцијом Министарства финансија и трезора БиХ од 08.12.2010. године која наводи да само уговори са одабраним добављачима и створене обавезе у текућој години могу теретити буџет институција БиХ за текућу фискалну годину.

Препоручујемо да Министарство преиспита права и обавезе које произилазе отказивањем закљученог купопродајног уговора и предузме све законске могућности у циљу заштите од непрофесионалног односа пословних фирми. Потребно је у наредним поступцима јавних набавки захтијевати гаранције за озбиљност понуде, те размотрити могућност достављања гаранције за квалитетно извршавање посла прије закључивања уговора.

Набавка спортских пиштоља и муниције за спортске пиштоље: Укупна вриједност набавке износи 59.966 КМ. На основу захтјева Заједничког штаба Оружаних снага БиХ и реферата Сектора за набавку и логистику за уговарање предметне набавке у износу од 32.000 КМ (24.000 КМ за пиштоље и 8.000 КМ за муницију), министар је 07.01.2011. године донио Одлуку о провођењу процедура набавки путем преговарачког поступка без објављивања (члан 11. став (4) тачка а) алинеја 3.) Закона о јавним набавкама. Захтјев за достављање понуде послат је фирми „KM trade“ Високо која је ексклузивни заступник произвођача оружја. Именована комисија за предметну набавку је 26.01.2011. године извршила отварање понуде и сачинила Извјештај са препоруком да се потпише уговор са наведеном фирмом.

На основу тога министар доноси Одлуку о додјели уговора 23.02.2011. године, а 02.03.2011. године доноси и одлуку о измјени и допуни одлуке од 07.01.2011.године о повећању средства за набавку и то за 37.100 КМ за пиштоље и 19.900 КМ за муницију. На основу прибављеног мишљења Правобранилаштва БиХ Министарство закључује купопродајни уговор 19.04.2011.године.

Међутим, министарство није требало улазити у облигациони однос јер капитална улагања нису била предвиђена по Одлуци Савјета министара о оперативним мјерама за провођење Одлуке о привременом финансирању институција БиХ и међународних обавеза БиХ за период јануар–март 2011. године, тако да је требало прије доношења одлуке о избору најповољнијег добављача и прије закључења уговора поништити поступак у складу са чланом 12.став (1) тачка ц) Закона о јавним набавкама. Реализација уговора са датумом окончања завршне ревизије није извршена из разлога што Министарство нема одобрена средства за капитална улагања.

Препоручујемо да Министарство уведе праксу да комисије које су обавиле евалуације поступака набавки и одјели односно особе које су биле задужене за састављање тендерске документације као и за праћење реализације уговора ураде извјештаје у којима би се навели проблеми са којима се сусрећу у обављању својих послова, степен реализације појединачних уговора, потенцијални ризици који би се могли јавити као и понуђена рјешења. Министарство би требало детаљно анализирати ове извјештаје, идентификовати проблеме и ризике те понудити могуће приједлоге за обезбјеђење рационалног управљања јавним средствима и ефикасног система јавних набавки.

9. Приходи

Министарство у финансијским извјештајима нема исказаних прихода.

10. Остало

- **Донације**

Министарство је у финансијским извјештајима приказало расположива донирана новчана средства у износу од 676.796 КМ (донација Владе САД у износу од 558.706 КМ, донација пријатељских земаља у износу од 108.090 КМ и донација за 51. свјетско војно првенство у скијању у износу од 10.000 КМ). За праћење реализације ових средстава отворена су у ИСФУ систему три пројектна кода. С

обзиром да се ради о намјенским средствима која су реализована током 2011. године у износу 14.473, извршен је пренос неутрошених донација у 2012. годину у износу 662.323 КМ.

- **ИТ ревизија**

Систем за контролу и евиденцију плата

Систем за контролу и евиденцију плата развијен је као независан сегмент информационог система у алату FoxPro 2.6. Алат у којем је база података креирана је прилично застарио, али су модули који се користе за рад са платама функционални. База има предвиђену функционалност да се уноси података врше на подлокацијама, што се и ради, иако нису предвиђена радна мјеста за унос података у јединицама. Систем функционише тако да се у јединицама попуњавају електронски обрасци (табеле) гдје се, поред уноса, врши и контрола плата.

У протеклом периоду урађена су одређена побољшања система те реализоване препоруке које су се односиле на обнављање хардверске платформе, лиценцирање и приступ бази података уз кориштење корисничких креденцијала (корисничко име и лозинка). Серверу на којем се налази база података, приступа мали број корисника путем динамичког протокола из локалне рачунарске мреже. Мјесечни „backup“ базе података се креира, а „backup“ медији се чувају на физички одвојеној локацији. И даље званично не постоји администратор базе података као ни документација о креирању, имплементацији и администрацији система.

Систем преко којег се врши обрачун најзначајније буџетске ставке у Министарству, која износи око 80% укупног буџета Министарства је застарио. Технологија у којој је имплементиран је превазиђена те је тешко наћи експерте који је познају. Унос персоналних података врши се посебно у систему за кадрове и систему за плате, што повећава могућност људске грешке. По том основу кадровски подаци нису електронски увезани са системом плата, те су могућа одређена кашњења приликом обрачуна плата и доприноса. То у неким случајевима захтијева провођење процедуре накнадног пребацивања доприноса из једне општине у другу.

Процедура набавке новог софтвера за плате и персонал је поништена у 2010. години, а због привременог финансирања у 2011. години није покренута нова процедура. Реализацијом овог пројекта би се ријешили недостаци постојећег система и извршила унапређења у функционалном и безбједносном сегменту, те би се ризик смањио на прихватљив ниво.

На наведеном систему је извршена апликативна контрола исправности обрачуна платних листи за поједине узорке. Након извршене контроле констатовано је да су платне листе за узорке исправно креиране.

Како би систем за контролу и евиденцију плата био безбједнији и функционалнији потребно је извршити сљедеће:

- ***У сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ убрзати процедуру набавке и имплементације новог софтвера за плате и персонал;***

- У складу са донесеним процедурама за прављење резервних копија података, вршити креирање и чување истих и тиме смањити ризик функционалности и одрживости система до имплементације новог рјешења;
- Извршити анализу унапређења система кадрова и система евиденције и контроле плата и имплементирати интерфејс путем којег би се једном уносили персонални подаци за оба система. Тако би се смањио фактор људске грешке код обраде плата и случајеви када се морају провести процедуре накнадног пребацивања средстава (доприноса из једне општине у другу општину);
- Креирати анализу мрежне инфраструктуре за потребе приступа новом систему плата на свим потенцијалним локацијама. Извршити инсталацију потребне мрежне опреме и повезивање у СДХ мрежу како би све локације са којих ће се приступати новом систему за плате правовремено биле функционалне.

Набавка система за mail, колаборацију и управљање документима и имплементацију основне структуре WAN мреже

Имплементација система за mail, колаборацију и управљање документима започета је у 2007. години када је потписан уговор који је требао бити реализован у року од 90 радних дана од дана потписивања истог. Укупна вриједност уговора у износу од 429.341 КМ, која обухвата нереализоване услуге инсталације, интеграције и конфигурације рјешења, креирања документације и обуке особља, плаћена је изабраном добављачу. Напомињемо да је уговором дефинисано да се плаћање изврши након реализације наведених услуга. Поред претходно наведених нереализованих услуга плаћена је и пост-имплементацијска подршка у трајању од дванаест мјесеци што заједно чини половину укупне вриједности уговора. Наводимо да није уважена препорука ревизије из претходне три године у погледу реализације система за маил, колаборацију и управљање документима и стављања истог у потпуну функционалност.

Накнадно је формирана комисија која је требало да заврши пројекат али исти није успјела реализовати. Правобранилаштво БиХ је 03.11.2011.године на основу захтјева Министарства поднијело тужбу Општинском суду у Сарајеву против добављача са којим је закључен уговор. Судски поступак је у току.

Препоручујемо да овлаштене службе Министарства, у сарадњи са Правобранилаштвом БиХ, предузму адекватне мјере у циљу повољног рјешења по тужбеном захтјеву.

11. Кореспонденција

Министарство је у остављеном року доставило коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2011. годину. У коментарима су наведена образложења на дате квалификације у мишљењу, те на налазе и препоруке из извјештаја. Наведена образложења и коментаре нисмо могли прихватити јер нису дата адекватна образложења нити су презентовани нови докази са којима нисмо били упознати током обављања ревизије а који би могли утицати на измјене налаза у Извјештају. Такође, извршили смо одређене корекције у тексту нашег извјештаја.

Детаљно објашњење дијела коментара који нису прихваћени и дијела који су кориговани у тексту нашег извјештаја дато је у одговору на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији који је достављен руководству Министарства уз коначан Извјештај о ревизији за 2011. годину.

Ревизиони тим:

Нермин Хамзагић, виши ревизор

Наташа Тимотија, виши ревизор

Данијел Јозић, виши ревизор

Осман Паћука, ревизор

Славиша Вуковић, ИТ ревизор

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета

Драгољуб Ковинчић, виши
ревизор

III ПРИЛОГ

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ И ИЗЈАВА О ОДГОВОРНОСТИМА

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Министарства одбране Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Министарство) дужно је да обезбиди да финансијски извјештаји за 2011. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 61/04 и 49/09), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 33/07) и Правилником о рачуноводству буџета институција БиХ (Протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-Ст4-16-1810/05 од 30.05.2005. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2011. годину (Службени гласник БиХ број 12/12) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања и резултате пословања Министарства.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије.
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи;

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па стога и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 09.03.2012. године

Министар

мр. Мухамед Ибрахимовић

Преглед расхода буџета за 2011. годину

Назив институције: Министарство одбране БиХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	292.383.614	4.745.246	297.128.860	297.100.958	100
Бруто плате и накнаде	189.969.964	188.853	190.158.817	190.158.817	100
Накнаде трошкова запослених	56.411.307	687	56.411.994	56.411.993	100
Путни трошкови	4.146.270	0	4.146.270	4.128.672	100
Издаци телефонских и поштанских услуга	822.715	9.924	832.639	832.639	100
Издаци за енергију и ком. услуге	8.873.489	147.150	9.020.639	9.020.639	100
Набавка материјала	6.285.141	851.697	7.136.838	7.136.837	100
Издаци за усл. превоза и горива	2.298.144	3.226.889	5.525.033	5.525.031	100
Унајмљивање имовине и опреме	8.824.943	0	8.824.943	8.824.643	100
Издаци за текуће одржавање	9.694.356	295.976	9.990.332	9.990.332	100
Издаци за осигурање	399.359	1.541	400.900	400.899	100
Уговорене услуге и друге услуге	4.657.926	22.529	4.680.455	4.670.456	100

2. Капитални издаци	4.473	0	4.473	0	0
Набавка земљишта					
Набавка грађевина					
Набавка опреме	4.473	0	4.473	0	0
Набавка осталих сталних средс.					
Реконструкција и инвес. одрж.					

3. Текући грантови	977.915	0	977.915	977.915	100
Грантови међународних организација (NATO Trust Fund)	977.915	0	977.915	977.915	100

I Укупно (1+2+3)	293.366.002	4.745.246	298.111.248	298.078.873	100
II Просјечан број запослених	9.496			9.496	

4. Новчане донације			676.797	14.473	2
Донације пријатељских земаља			108.091	4.473	4
51. Војно првенство			10.000	10.000	100
Донација Владе САД-а			558.706	0	0

Напомена: У колони 2. приказан је одобрени буџет за 2011. годину по извршењу буџета за 2011. годину са стањем 10.02.2012. године. У колони 3. приказано је повећање извршења буџета за 2011. годину које је извршено у периоду од 10.02.2012. до 23.02.2012. године које се односи на правдање дијела трошкова од војно-дипломатских представника и трошкова књижених на пасивна временска разграничења по основу уговора потписаних са добављачима до 31.12.2011. године за робу и услуге.

Руководство је ове извјештаје одобрило 09.03.2012. године.

Министар:
мр. Мухамед Ибрахимовић

Биланс стања на 31.12.2011. године

Назив институције: Министарство одбране БиХ

Табела II

Опис	31.12.2010	31.12.2011.	Индекс 3/2
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	1.050.974	1.258.829	120
Новчана средства	136.661	155.694	114
Краткорочна потраживања	914.313	1.103.135	121
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	43.591.887	43.624.850	100
Стална средства	49.482.569	52.635.701	106
Исправка вриједности	5.890.682	9.010.851	153
Неотписана вриједност сталних средстава	43.591.887	43.624.850	100
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	44.642.861	44.883.679	101

3. Краткорочне обавезе и разграничења	44.077.592	36.123.909	82
Краткорочне текуће обавезе	18.514.873	10.607.666	57
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	22.981.526	20.985.936	91
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења	2.581.193	4.530.307	176
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	43.591.887	43.624.850	100
Извори средстава	43.591.887	43.624.850	100
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	87.669.479	79.748.759	91

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.8. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је ове извјештаје одобрило 09.03.2012. године

Министар:
мр. Мухамед Ибрахимовић